

Coolidge odloči o razsodišču. - Nemško francoska zveza.

PETA TOČKA V REZERVACIJAH, PO KATERIH JE AMERIKA PRI VOLJI PRISTOPITI KOT ČLANICA K MEDNARODNEMU SODIŠČU, V EVROPI NAPAČNO TOLMAČIJO. — COOLIDGE IMA CELO ZADEVO V ROKAH.

Washington, D. C. — Nedavno je bilo poročano, da je podsek, obstoječ iz 14 članov — zastopnikov narodov, na svoji seji sprejel Zedinjene države k mednarodnemu sodišču kot članico. O sprejetju so obvestili tudi ostale zastopnike v Ženevi, ki so o stvari razpravljali. Všeč jim ni bilo, ker je Stric Sam predložil pogoje, pod katerimi je pri volji pristopiti k sodišču. Te pogoje so na spreten način skovali skupaj ameriški senatorji in jih predložili ligi. Ti pogoji obsegajo pet točk — pet rezervacij. Zastopniki narodov se z vsemi strinjajo — le s peto ne. Peta pa je baš za Ameriko najvažnejša, a jo zastopniki v Ženevi napačno tolmačijo.

Zedinjene države ne pristopijo k sodišču pod nobenimi drugimi pogoji, kakor pod pogoji petih rezervacij. Tozadevi ameriški odbor je izročil zadevo v roke predsednika Coolidgea, kateremu so dali proste roke, da odločuje o tej zadevi. Predsednik Coolidge je dal razumeti, da ameriška vlada ne bo odstopila od svojih pogojev, tudi ni misliti na to, da bi ublažila peto točko rezervacij. Ko so Coolidgea poročevalci vprašali, kaj namerava storiti v slučaju, če bi narodi, ki so pri sodišču, vztrajali pri svoji zahtevi po spremembi pete točke, ni dal odgovora. Najbrž hoče o tem še sam razmišljati in razmotrivati s svojimi svetovalci. Senat je dal polnomoč predsedniku v tej zadevi, da podpiše protokol in se poda zahtevi narodov, ki jim peta točka ni všeč — ali pa, da posluša glas ljudskega mnjenja v Ameriki, ki je proti vmešavanju v evropske zadeve.

ANGLIJA POPUŠČA NA KITAJSKEM.

Vel. Britanija pripozna kitajske voditelje. — Opozicija ni s tem zadovoljna, hoče le z blokado ustrahovati Kitajce.

London, Anglija. — V angleškem kabinetu razpravljajo o predlogu za spremembo smernice na Kitajskem. Bavijo se z vprašanjem pripoznavanja vseh de facto provincijalnih kitajskih vlad, zlasti kantonske kitajski boljševiški režim. Kakor se sliši, bodo dobile lokalne diplomatične konsularne oblasti polnomoč v tej zadevi. Konservativisti temu predlogu nasprotujejo.

Nasprotje temu predlogu je prišlo tudi od hongkogske oblasti, ki so mnenja, da je izhod iz kitajskega kaosa mogoč le skozi najstrogejšo blokado. V Honkongu ne vpoštevajo kantonske prošnje za prenehanje z bojkotom.

V Angliji so pa mnenja, da je vse boljše kakor pa nadaljevanje z bojkotom. V sredo se je vršila tozadevna seja, ni pa še objavljeno, kaj so sklenili.

PODROBNOSTI O VREMENSKI KATASTROFI.

Pensacola zglede kakor pogorišče. — Mornariška postaja je zgubila večje število letal. — Skupno je 50,000 ljudi brez strehe.

Pensacola, Fla. — V tukajšnjem mestu je orkan napravil mnogo škode. Večina hiš, ki niso porušene, so ostale brez streh. Mostove je vse odneslo; kar je bilo čolnov in jaht v bližini je pokončanih. Človeških žrtev v mestu ni bilo, le iz Baldwin okraja, Alabama, poročajo, da so trije otroci utonili. Mornariška aviačna postaja poroča, da je izgubila mnogo svojih letal.

Miami, Fla. — Zadnje poročilo, ki bo menda zanesljivo, se glasi, da je bilo v mestih v Floridi ob južnovzhodni obali 400 oseb ubitih; 150 jih še pogrešajo; 5000 je ranjenih, 50,000 oseb je pa ostalo brez strehe.

V mestu samem je bilo večje število mrtvih, kakor pa je bilo včeraj poročano. Voda je vrgla veliko trupel na suho. Število mrtvih cenijo na 250. Bolnišnice in postaje Rdečega križa, imajo v svoji oskrbi 3000 ranjenecov.

Miami Beach, Fla. — Dom Harvey S. Firestone, tovarnarja gumijevih izdelkov, je bil v terek večer prizorišče bojev med tatovi in mornarji, ki strazi po mestu. Mornarji so odprli ogenj na tatove, ki pa so odgovarjali s strelji; na bojišču je ostalo veliko ranjenih.

V Mestu Miami so se pojavili slučajni legarji. Zdravniki so na vse pripravljene, upajo, da se bolezen ne bo širila in ni vzroka za vznemirjenje. Poročila prihajajo tudi iz drugih prizadetih mest o legarju, in sicer iz Fort Lauderdale in Hialeah.

Čas zaseli vse rane, zacelil bo tudi to. Zanašajo se na dobra srca, ki bodo priskočila, nekatera so že, na pomoč in z denarnimi sredstvi pomagala prizadetim na noge — iz razvalin bodo zrastle zopet hiše pozabljen bo gorje in škoda, le tam, kjer so zgubili kakšnega člana svoje družine, ne bo tako hitro pozabljeno.

EKONOMIČNA KONFERENCA SE BO VRŠILA.

Ženeva, Švica. — Kakor velike važnosti je konferenca za razoroževanje, tako velikega pomena je tudi konferenca za ekonomijo. Iz Ženeve prihaja poročilo, da so delegati na seji lige narodov sprejeli resolucijo za splošno svetovno ekonomsko konferenco; čas še ni določen.

GENERAL WOOD SE JE PODVRGEL OPERACIJI.

Manila, P. I. — V sredo jutro se je podvrget operaciji guverner gen. Leonard Wood. Operacija se je posrečila, guverner je izven nevarnosti.

MOŽ, KI BO SKUŠAL DOSEČI REKORD V LETANJU.

Slika predstavlja ameriškega poročnika Alfred J. Williams Jr. Dobil je od mornariškega tajništva dovoljenje, da se udeleži hitrostne tekme v letanju. Williams pravi, da gotovo pribori Zdrženim državam prvenstvo hitrega letanja z zrakoplovom.

FRANCOSKO-NEMSKA ANTANTA.

Francoski kabinet odobril delovanje Brianda, ki si prizadeva, da bi dosegel zvezo z Nemčijo. — Stresemann in Briand vodita tozadevna pogajanja.

Pariz, Francija. — Francoski zunanji minister Aristide Briand, je zadnje čase prav pogosto že dokazal, da je nagnjen na stran pacifistov. V prvi vrsti si je prizadeval, da bi zbližal v prijateljski zvezi Nemčijo in Francijo, kar mu je tudi že deloma uspelo.

V mali vasi z imenom Thoiry sta se Briand in nemški zunanji minister Stresemann sestala in razpravljala o načrtu za zvezo med obema državama. Moža sta kot največja prijatelja izdelovala tozadevni načrt. Pri takem delu je pa treba velike opreznosti in diplomatične sposobnosti. Le ena nepremišljena poteza lahko vse uniči in ljudsko mnjenje namesto, da bi dobro misel odobraval, ji nasprotuje.

Francoska vlada zaupa Briandu in mu je dala prosto roko v tozadevnih pogajanjih. Tudi Stresemann upa, da bo nemška vlada njega pooblastila kot pravega zastopnika Nemčije in se strinjala z vsem kar bo sklenil s Briandom. — Zopet en korak bližje do vresničenja ideje trajnega miru na svetu.

SUHAŠKI DEMOKRATI ZMAGALI NA KONVENCIJI.

Sacramento, Cal. — W. Gibbs McAdoo skupina demokratske stranke je podlegla v kontestu na državni konvenciji delegatom, ki so nasprotniki McAdooja. S tem je pa tudi zmagala suhaška stran in sprejela resolucijo za "bone dry", s katero bodo lovili volivce. To je z drugimi besedami povedano — da bodo pogoreli, ker je masa dala že večkrat razumeti, da je naklonjena le — mokrim kandidatom.

KRIŽEM SVETA.

Rim, Italija. — Dva italijanska duhovnika, navdušena turista, sta darovala sv. mašo 15,000 čevljev visoko na gori Cervino, ki leži ob francoski meji.

Zeneva, Švica. — Pristop Nemčije k ligi in locarnska pogodba vpliva na pospeševanje rešitve problema za razoroževanje. Vse je v teku za tozadevno konferenco, le čas še ni določen.

Mexico City, Mehika. — Mehško zunanje ministrstvo je zaprosilo pri ameriški vladi dovoljenja za prekoračenje meje, ako bi slučaj tako nanesel pri zasledovanju Yaqui-Indijancev, s katerimi so v boju.

Managua, Nicaragua. — Dva ameriška letalca, dodeljena finančni službi, sta metala dinamitne bombe na postojanke upornikov ob reki v bližini Bluefields. Koliko je bilo žrtev, ni znano; uporniki so se umaknili.

Oklahoma City, Okla. — 18 vojakov je bilo vtaknjenih v ječo, ker so na sumu, da so požigalci državnega poslopja v Fort Sill, Oklahoma, kjer je bila škoda povzročena po požaru cenjena na 2 milijona dolarjev. Pet izmed aretirancev je priznalo zločin.

London, Anglija. — Istočasno, ko je orkan divjal po Floridi, je tudi nad Anglijo divjal neurje. Najhušje je bilo v severnem delu; škoda je ogromna.

Des Moines, Iowa. — V državi Iowa je napravila zadnja povodenj 5 milijonov dolarjev škode in pet oseb je prišlo ob življenje.

Winnipeg, Man. — Od tukaj prihaja poročilo, da je čikaški prospektor, E. C. Tisdale, našel zlato ob Waterhen reki, 130 milj severno od St. Walburg, Sask. Iskanci zlata že trumoma hodijo tja z upanjem, da bodo obogateli.

Bruselj, Belgija. — Princ Leopold, belgijski prestolonaslednik, je odpotoval v Stockholm, kjer se bo vršila njegova zaročna s švedsko princezino Astrido.

Washington, D. C. — V sredo je obiskal predsednika Coolidge v Beli hiši Jan G. Masaryk, sin češkoslovaškega predsednika Masaryka. Mr. Masaryk, ki je češkoslovaški poslanik v Angliji in tudi v Chicagu dobro znan.

Lamberton, Minn. — Želzni drog na šolskem poslopiju na katerem visi zastava in tehta 700 funtov je padel in prodrl streho in tla vseh treh nastropij do kleti. K sreči so šolarji, 200 po številu, bili takrat na dvorišču.

MNOGO MRTVIH IN RANJENIH V BOJU Z INDIJANC V MEHIKI.

Nogales, Ariz. — Iz Guaymas je prišlo semkaj poročilo, da je v boju med Mehikanci in upornimi Indijanci prišlo ob življenje 75 vojakov in 28 rdečekožcev. Poleg tega je tudi na obeh straneh veliko število ranjenih.

Iz Jugoslavije

VELIČASTNA MANIFESTACIJA SLOVENSKE KRAJINE. — SIJAJNO USPELI ZBOROVANJI V MURSKI SOBOTI IN ČRENOSVCIH. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Vdeležba na shodih velika.

V nedeljo, 22. avgusta je odgovorila Slovenska Krajina na dveh shodih vsem onim, ki poskušajo kratiti njene neoddatne pravice. Odgovorila je tako slovesno in samozavestno, da bo moral slišati njen glas tudi Zagreb in njegovi maloštevilni priganjači doma v Sloveniji. — Slovensko Prekmurje je na velikih shodih v Murski Soboti in Črenosvcih slovesno izjavilo, da je bilo v preteklosti slovensko in hoče tudi v bodoče s Slovenijo živeti svoje nacionalno življenje v nerazdružljivi zvezi z vsem slovenskim občestvom.

Na shodu v Murski Soboti se je zbralo na kratek poziv v "Novinah," glasilu Slovenske krajine, gotovo 6000 ljudi, ki so v imenu Slovenske krajine manifestirali za slovensko nacionalno solidarnost.

Drugi shod, katerega se je udeležilo tudi gotovo 5000 ljudi, se je vršil v Črenosvcih. Ko so se vozili poslanci Slovenske ljudske stranke na čelu z dr. Korosem in poslancem Klekrom na ta drugi shod, so jim celo pot od Murske Sobotice do Črenosvcev prirejali prekmurški Slovenci najživahnejše ovacije in so jih povsod najslavnejše pozdravljali. Hiše so bile okrašene z zastavami.

Ljudstvo Slovenske krajine je govorilo in preko volje prekmurških Slovencev ne bo mogel nihče iti. Ljudstvo je odločeno, da za vsako ceno varuje svoje pravice.

Požar v Strahomerju pri Tomišlju.

Na podu posestnika Janeza Mačka v Strahomerju pri Tomišlju je začelo goreti. Ogenj je bil očitno podtaknjen, tako vsaj kažejo razna znamenja. Požar je uničil skedenj in podstrešje hiše in hleva Janeza Mačka, posestniki Frančiški Glasičevi pa hlev in ostrežje. Bila je velika nevarnost, da ob jame ogenj vso vas Strahomer, kjer so strehe večinoma krite s slamo. Da se to ni zgodilo, je v prvi vrsti zasluga vrlih gasilcev iz Iške vasi. Ogenj je bil zaduščen še predno so pogoreli leseni stropi na hišah. Škoda znaša približno 250,000 Din, ki je krita le z neznatno zavarovalnino.

Silno neurje in toča v Makolah.

V sredo, 1. septembra, je divjala po makolski župniji silna nevihta z udari strele in točo. Toča je padala tako na gosto, da je pobelila na debelo njive ter travnike. Na nekaterih mestih je bilo videti ležati točo, ki je bila debela kot jajce. Škoda vsled toče je na koruzi in ajdi ogromna. Posestniku Alojziju Černogri pri Sv. Ani je udarila med nevihto strela dvakrat v hišo. Na srečo je bil ta udar v zadnjo sobo, kjer ni bil nikdo, sicer bi ga bil ubilo. Udari niso napravili druge škode na hiši, kakor da so podrli dimnik in ubili eno šipo. Tretja strela je udarila v 8 metrov od hiše oddaljeno hruško. Pred 40 leti je

ravnokar omenjena hiša vsled udarca strele pogorela do tal in sta bila tedaj ubita dva človeka

Sv. oče in povodenj v Jugoslaviji.

Ko se je novi jugoslovanski poslanik v Vatikanu predstavil sv. očetu, se je le-ta zelo zanimal za povodenj v Jugoslaviji ter je obljubil, da bo tudi od svoje strani podvzel pomožno akcijo, ki bo najpozneje spomladi izvršena.

Kralj in kraljica na Brezjah; majhna neizgoda avtomobila.

V petek, 27. m. m. sta se peljala skozi Brezje kralj in kraljica. Hotela sta priti po stari cesti zopet na glavno, a sta na polju zašla v smeri proti Otočam in sta se peljala po onem strmim klancu navzdol, kjer pelje pešpot na Otoče, oz. čegremo iz Otoč, torej po oni poti, ki se odcepi od glavne ceste in se začne s stopnicami in ki i vsakemu, ki je kdaj hodil na Brezje, dobro znana. Ker se pa ta pot nekako v sredi zoži, avto ni mogel naprej in tako je moral kraljica zaviti nekoliko bolj na desno, torej na ono stransko pot od prve. Obe pa se kmalu nato združita. Vendar pa je stranska toliko bolj nevarna, ker ob nji pada svet zelo strmo navzdol, široka pa je ravno za široko avtomobila. Poleg tega je bila proti koncu zagrajena s kolom in tako se je moral kraljevi avto ustaviti in ni mogel ne naprej ne nazaj. Ko je to videl neki mož, ki je v bližini kopal gramoz, je hotel izriniti kol, da bi avto mogel naprej. Ker pa sam ni nič opravil, je moral iti po orodje in še enega fanta, da sta tako mogla napraviti pot avtomobilu. Pri delu jima je kralj pridno pomagal. Nato je kraljica vozila naprej ter je morala še čez neki travnik, da je sploh mogla privoziti na glavno cesto. K onima dvema je prišel drugi dan neki častnik ter jima prinesel od kralja znatno vsoto denarja kot plačilo.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO itd.

Vaša denarna poliklajev bo v starem kraju hitro, ganečljivo in brez obdika izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo včeraj poliklajali po teh le cenah!

500 Din	8.45
1,000 "	16.90
2,500 "	42.25
5,000 "	84.50
10,000 "	169.00
100 lir	4.05
200 lir	7.75
500 lir	18.50
1000 lir	37.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej določiti vrednosti. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo.

Nakazila se izvršujejo po pošilki ali pa brozjavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO

Plašna in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
434 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski list

v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pon-
deljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telefon: Canal 0098.

Naročnina:

Za celo leto \$5.00

Za pol leta 2.50

Za Chicago, Kanado in Evropo:

Za celo leto 6.00

Za pol leta 3.00

The first and the oldest Slo-

venian newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day, and the day after holidays.

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Phone: Canal 0098.

Subscriptions:

For one year \$5.00

For half a year 2.50

Chicago, Canada and Europe:

For one year 6.00

For half a year 3.00

POZOR: Številka poleg našega naslova na listu znači, do kedar imate
list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagajte listu.DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na ured-
ništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu
je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov
uredništvo ne vrača.Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office
at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Volitve.

Jesenske volitve so pred nami. Zopet je tukaj čas, da se
državlani javno izrazijo in določijo, kdo bo sedel v tem
in onem uradu in kdo bo zastopal v teh uradih njih interese.Na volilni dan so državljani gospodarji. Volilci na ta dan
z glasovnico v roki določujejo svoje bodoče uradnike, zastop-
nike za zbornice itd. Ko bi se le zavedali volilci velike važno-
sti tega dneva, bi bile razmere po državah vse drugačnejše
kakor so. A na žalost moramo priznati, da vlada v tem oziru
med volilci, oziroma državljani velika nezavednost. Pride vo-
lilni dan in mnogo izmed državljanov niti ne voli. "Bodo že
drugi," tako izjavljajo. Res je, da volijo drugi, ampak tako,
kakor drugi hočejo. Posledice pa so, da tudi gospodarijo, ka-
kor drugi hočejo.Nekoč je dejal neki sodnik nekemu državljanu, ko se je
prišel pritožiti radi neke stvari, ki je bila njemu v škodo, a se
je morala izvršiti tako, ker so volilci tistega okraja tako v ve-
čini odglasovali, pa ne bi zmagali, če ne bi več takozvanih za-
spanih državljanov na volilni dan doma ne ostalo:"Ali ste Vi, ki ste prišli protestirati proti tej zadevi, gla-
sovali proti?"

"Ne," je bil odgovor, "jaz nisem volil pri teh volitvah."

"Tako, potem nimate nič za govoriti. Ljudje, ki se ne za-
vedajo svojih državljanskih dolžnosti na volilni dan in istih ne
izvršujejo, taki naj se le nikar ne pritožujejo potem, kar se po-
tom volitev določi..."Sodnika so kajpada obsojali, da je oblasten, kar pa je bilo
napačno. Sodnik je prav ravnal. Volilci, ki se ne zavedajo
svojih pravic na volilni dan, naj nikar ne zabavljajo zoper to,
kar volitve določijo in odobro.Vecje pravice in svobode se narodom ne more dati, kakor
je ta, da imajo sami pravico določati svoje uradnike v javne
urade in določati, kako se bo to in ono izvršilo v državi, okraju
in občini. Ako se pa teh pravic državljanji ne hočejo posluževati,
je to njih lastna krivda, kakor je krivda otroka, ki tedaj, kadar
mu mati ponuja, ne jé, potem pa jôka, da je lačen. Prav tako
je s takimi državljanji, ki se ne zavedajo svojih državljanskih
pravic na volilni dan.Letošnje volitve so zopet zelo važne. Voliti bo treba za-
stopnike za zvezni kongres, senatorje, zastopnike za državne
zbornice, okrajne in sodnijske uradnike, kakor tudi nekatere
mestne uradnike. Vsi ti uradi so važni in volilci naj bi dobro
premislili, koga bodo v te urade postavili za bodoča leta poslo-
vanja.Pred vsakimi volitvami so določeni štiri tedne prej po-
sebni registracijski dnevi. Po navadi sta določena po večjih
mestih in okrajih dva dni. Na ta določena dneva se mora vsak
volilec državljan registrirati v svojem določenem volilnem
okrožju. To registriranje ali vpisavanje je določeno zato, da
potem na volilni dan ne pridejo na volišče ljudje, ki ne spada-
jo v ta okraj in da bi volili eni in isti v več krajih in na ta način
povzročali goljufive volitve. Zato pa se mora vsak volilec
mesec prej registrirati in ko pride na volilni dan na volišče,
mora tam povedati svoje ime in naslov. Klerki, ki vodijo vo-
litve, pregledajo, če se njegova izpoved strinja s tem, kar je
pri registriranju izjavil, nakar mu dajo balot; ako se ne stri-
nja, ga ne dobi. Na ta način je mogoče kontrolirati volitve.
Zato je registracijski dan še važnejši kot volilni dan. Na ta
dan mora vse na plan, ki hoče na volilni dan voliti.V okraju Cook in Chicago je letos prvi registracijski dan
2. oktobra. Dan 12. oktobra pa je zadnji registracijski dan
in kdor se v teh dveh dneh ne registrira, ta dne 2. novembra
ne bo smel voliti. Kako je določeno po drugih državah in njihokrajih, nam ni znano. Volilci naj pazijo povsod, da se na re-
gistracijski dan gotovo registrirajo, ako hočejo, da bodo smeli
v novemburu voliti.Za volilce, ki so bolni ali pa odsotni na registracijske dne-
ve izven svojega okrožja in okraja, je določen po vseh okrajih
gotov čas, da se pismenim potom registrirajo pri volilnem od-
boru v svojem okraju. Ravno tako so določeni dnevi in čas za
vse one volilce, ki bodo na volilni dan v novemburu odsotni iz
svojih okrožij in okrajev, da se kot taki prijavijo in prosijo za
volilni balot, katerega jim volilni odbor po pošti dostavi in vo-
lilec sme voliti doma in svoj balot poslati po pošti nazaj volil-
nemu odboru. Tako je preskrbljeno za vse volilce, ako se le
hočejo udeležiti volitev. Izgovora ni nobenega. Kdor ne voli,
je kriv sam.Še enkrat: na volilni dan so gospodarji volilci državljani.
Ako se na ta dan volilci pokažejo kot dobri gospodarji, si iz-
volijo dobre ljudi v urade. Ako se pa volilci ne brigajo, koga
volijo, tedaj kupijo na volilni dan mačka v žaklju, ki jih nato
pošteno praska in izkorišča par let. Vse je torej odvisno od
volilcev, koga izvolijo. Da se izvoli pa dobre kandidatje, je pa
zopet dolžnost volilcev, da se predno volijo, dobro pouče o vseh
kandidatih, o njih preteklosti in njihovem značaju. Kdor izmed
volilcev bo tako ravnal, bo volil pametno in dobro.

TO IN ONO IZ JOLIETA.

Joliet, Ill.

Danes ne bom pisal o vreme-
nu. Kakor zapišem, ni prav in
še predno pride moj dopis v
Chicago, se vreme že parkrat
spremeni. Vidi se, da sem slab
vremenski prerok in nikdar za
ta posel tudi ne bom. Najboljše
je, da se držim mojega starega
jôba, ki sem ga že navajen.Zadnje nedeljo sem gredoč
od maše kupil nedeljski časopis.
Za en "dajm" dobite papir-
ja, da ga komaj nesete. V njem
se najde marsikaj, tudi lepe
članke. V "Chicago Herald in
Examiner" prav rad berem ne-
deljske uredniške članke, ki so
opremljeni vedno tudi s primer-
no sliko. Včasih je mnogo pa-
metnega v teh člankih, včasih
pa tudi veliko takega, da se je
za smejeti. Po največje čitatelje
naučujajo članki k energiji
in živahnosti. To je vse prav.Kadar pa posegajo v taka raz-
motrivanja kot evolucija in
drugo, se je pa za smejeti, ker
vidi se, da pisatelji sami ne ve-
do, kaj bi radi. Zadnjič je v
nedeljskem članku predstavljal
zadnjega človeka na svetu, ki
je opremljen z vsemi moderni-
mi iznajdbami, pa bo imel zad-
njo večerjo. Klical bo in klical
s pomočjo radio instrumentov,
pa se mu ne bo nihče več ogla-
sil. Povžil bo zadnjo večerjo,
zaspal in se preselil v večnost
kot zadnji popotnik iz te solz-
ne doline tja, kamor so odpoto-
vali vsi njegovi predniki na
zemlji od Adama do njega.Ko sem tako bral in prebral
članek, sem gledal na tisto sli-
ko in mislil sem si, presneto bo
hudo za zadnjega človeka na
zemlji. Kako hudo bi bilo n. pr.
meni, ko bi moral zdajle biti
ta zadnji človek. Mr. Stefanič
me je preskrbel z lepimi jago-
dami iz Kalifornije, ki sem jih
jaz premlil in izprešani sok
spravil lepo na varno v spodnji
štuk moje vile tu na Broadway.
Kako lepo se pogovarjajo du-hovi tega soka. Eden govori
skozi cevko, ki je napeljana v
vodo: punk — punk. — Drugi
pa hitreje govori: povn, povn,
povn, povn... Ti duhovi imajo
tudi ene vrste svoj radio, kajti
drugače bi se ne pogovarjali
tako lepo kot se. Še bolj pa po-
stanejo živahni, kadar se naha-
jajo pod kapo. Tedaj je na vsa-
ki glavi oddajalni instrument in
včasih, ako je več takih, ki ga
imajo pod kapo skupaj, se kaj
hitro ustanovi pivsko društvo,
pozneje pevsko, drugi dan pa
"marod" društvo. Te vrste kul-
tura med nami, ki smo prišli
iz vinskih gor, najbolj cvetoeče
napreduje. Včasih se drzne kdo
proti temu pozabljati, češ,
samo za to se zanimate, za dru-
go pa ne. Takim naj velja od-
govor: Nihče ne more biti na
dveh mestih naenkrat in tako
tudi mi ne, kateri se zanimamo
za omenjeno kulturno življe-
nje. Kdor hoče v naš krog, lah-
ko brezplačno pristopi, samo
soki niso brezplačni, ti pa ko-
štajo groš... Naša narodna
himna je: Kaj pa nam morejo,
morejo... , če smo vesel. —
"Nič!" je vzkliknil naš Martin,
ki je zadnjič pel to himno s
svojim pivskim in pevskim dru-
štvom. In prav je imel. Kaj pa
koga skrbi, kaj mi delamo, vsak
se naj briga zase in naša pivska
in pevska društva naj pa "pr-
gmah" pust! Tacol.Zopet avtomobilska nesreča.
Rojaka J. Agniča, 818 N. Bluff
St. je neki avto zadel v ne-
deljo na Hickory in Lime St.
Poškodoval ga je zelo občutno
in kar je najgrše od vampirske-
ga avtomobilista, da je kar od-
dirjal naprej, ne meneč se za
svojo žrtev, ki je morala potem
pobita še peš v bolnišnico. Taki
brezbrižni avtomobilisti bi
moral dobiti še posebno kazen,
ki se ne zmenijo niti za one, ki
jih poškodujejo pri svoji neob-
zirni vožnji.Kakor po drugih mestih, so
se naše pomožne organizacije,kot Rdeči križ in druge, zavze-
le za pomoč ubogim, ki so zgu-
bili vse v Floridi. Nabirali bodo
denarne darove, kakor tudi v
blagu, kot n. pr. obleke, ožje
itd. Rojaki, kadar pridejo s
prošnjo okrog Vas, pomagajte
z malim darom, če ne morete
več, vsaj 5 ali 10 centov.Samuel Starčevič na Scott St.
je bil prijet od suhaških urad-
nikov. Sedaj se nahaja že na
svobodi po \$2000 varščine. Gre
se za kršitev prohibicijske po-
stave.Pozdrav vsem čitateljem, ka-
kor tudi Vam g. urednik, ki
imate potrpljenje z mojimi do-
pisi.

Tone s hriba.

ZENITOVANJE IN DRUGO
IZ FOREST CITY.

Forest City, Pa.

Cenjeno uredništvo: — Spre-
mite zopet par vrstic v naš pri-
ljubljeni list A. S.Najprvo naj opišem lepo že-
nitovanje, ki se je vršilo v naši
naselbini v sredo, 15. septem-
bra. Poročila sta se ženin John
Churney ml. z nevesto Miss Ma-
tilda Zidar, hčerko ugledne slo-
venske družine v tej naselbini.
Mr. in Mrs. Joseph Zidar z
Hudson St. Poroča se je vršila
v naši slovenski cerkvi sv. Jože-
fa in poročne obrede so izvršili
domači g. župnik Father Jev-
nik. Tovariš je bil James Ca-
rey in tovarišica pa je bila ne-
vestina sestra Mollie Zidar. Že-
nitovansko gostovanje se je vr-
šilo na nevestinem domu, kate-
rega so posetili številni prijate-
lji in prijateljice znane Zidar-
jeve družine. Mladi par bo sta-
noval v mestu na Hudson cesti.
Ženin in nevesti želimo obilo
božjega blagoslova v življenju.Miss Frances Planinšek je
dospela ravnokar iz bolnišnice,
kjer je bila operirana na slepi-
ču, kar je pa srečno prestala.
Želimo ji, da bi skoraj popolno-
ma okrevala.Miss Mildred Žigon je odšla
te dni v Brooklyn, N. Y., kjer
namerava ostati čez zimo. Želi-
mo ji obilo uspeha.Mr. John Kamen je po šol-
skih počitnicah odšel nazaj v
kolegij sv. Vincencija v Beaty,
Pa., kjer bo nadaljeval s študi-
jami. Tudi njemu želimo obilo
uspeha pri šolanju!Mr. in Mrs. E. Kastelic sta
se povrnila s pardnevnega ob-
iska v Pittsburghu, kjer sta ob-
iskala svoje znanke in prijate-
lje.To bo za enkrat vse in zopet
prihodnjič kaj več.

Poročevalec.

BREZVESTEN VAMPIR HO-
TEL OSLEPARITI SLOV.
GOSTILNICA.

West Allis, Wis.

V nedeljo, 12. septembra o-
koli 5. ure popoldne, so se pri-
peljali štirje z avtomobilom in
so se ustavili pri Joseph Ko-
marjevi gostilni na 5426 Green-
field Ave. Trije so šli notri,
eden pa je ostal na avtomobilu.
Ko pride notri, pokliče eden iz-
med njih, da naj da pijače. Bi-
la je pa notri Komarjeva sestra
ali ona ni hotela dati nikake pi-
jače, ker so bili nepoznani. Ti-sti, ki je zahteval pijače, je
imel nekako zvezdo pod suk-
njo in se je okorajzil in stopil
na konec ograje in pokazal
zvezdo rekoč: Jaz sem deželni
suhaški agent — in začne pre-
iskavati in je našel v eni posodi
nekaj groznega soka in vza-
me in pravi: kaj pa to, pa si re-
kla, da nimaš, zato boš morala
plačati 250 dolarjev in pa stro-
ške. On je namreč mislil, da je
to Komarjeva žena.Zatem si natoči kozarec in še
drugim dvema tovarišema in
na to pride Mr. Komar in nje-
gova žena v gostilno. Kakor hi-
tro ga suhač zagleda, mu takoj
seže v roko in pravi: "Midva
sva vseglah prijatelja, to ni do-
sti. Jaz hočem nekaj denarja,
ako mi ga ne daš, te bom na-
znanil."Mr. Komarju je pa precej v
glavo padlo, da to ni suhač,
ampak falot. Takoj reče svoje-
mu sinu, naj gre ven pogledat,
če bo videl kakega policmana,
in sin ga takoj uboga. Ko pride
ven na ulico, takoj zagleda dva
bloka proč policijski avtomo-
bil, ki so ravno nalagali enega
moža, ki je bil precej utrujen,
ker je preveč pomagal špago
vlečt. Sin hitro pove policaju,
da je nekaki trubel in so šli ta-
koj. Ko stopijo notri, primeta
policaja suhača in mu pogleda-
ta zvezdo. Ker pa zvezda ni bi-
lo ta prava, sta ga takoj areti-
rala in v zvezi seboj na policijski
avtomobil. Ko je šofer začel
voziti, je namišljeni suhač za-
čel razgrajati in je začel poli-
caja tepsti in jim je tudi avto-
mobil znotraj pokvaril. Ko so
ga pripeljali na policijsko po-
stajo in je bilo notri šest polici-
stov, se je začel zopet takoj z
njimi tepsti. Policaji so ga po-
grabili in konečno spravili v
varno kamrico, ki je za take
vrodne tičke pripravljena. A ko-
medij še ni bilo konec. Šel je na
stranišče, kjer jim je pokvaril
vodne cevi, začela je škrofiti
voda in zdajci suhač ni bil več
suh, temveč moker in še vsi dru-
gi zraven. Ko so vodo zaprli, so
ga poklicali ven rekoč, da je
prost. Policaji so skriti čakali.
Ko je prišel ven v hodnik, so pa
skočili na njega in ga imenito
pretepli, nakar so ga zopet
vtaknili v njegovo celico, v ka-
teri bo počakal sodbe.Ta dogodek jasno pokaže,
kakor se nekateri lenuhi hočejo
na lahek način pridobivati de-
nar. Mislijo si, tujezemci, ki
morda niso tako večji postav,
jezikla itd., se takoj ustrašijo in
se od njih dobi kar hoče. Tako
zloračljajo taki faloti ljudi.
Komur bi se še kaj takega pri-
godilo, vedno vprašajte za iz-
kazilo, da so taki, ki tako na-
stopijo, li res pooblaščen od
oblasti tako nastopati ali ne.

Poročevalec.

FANT OD FARE JE SLABE
VOLJE.

Chicago, Ill.

Fant od fare je slabe volje,
ker se mu kšeft ne posreči. Ni-
ma prave zaslobe in spošto-
vanja med svojimi rojaki, zato
oznanja, da se bo prihodnje dniotresel od svojih čevljev čikaški
prah in jo mahnil proti jugu,
kjer je sreča bolj mila in sije
lepše sonce in so krvave novi-
ce doma. V Čikagi je sam pravi-
cati dolga doma, ne rečem,
kakor da bi ne bilo dela — pra-
vimo navadno: tam je dolgačas,
kjer ni dela. — Ne, dela je čez
glavo, ampak novic nič ni, in
kar jih je, so tako plehke, da
me je sram jih objaviti. Otroci
imajo svoje jesensko veselje z
vozalkami. Snoči sta se dva
stepla, pa to in to društvo je
imelo sejo v cerkveni hali. No-
vice oz. starice brez krvi in so-
li. — Zaliobg tako je.Sicer bom pa še nekaj dni po-
čakal. Narodna pesem poje:
"Mal počakaj, mal ponehaj, da
se vreme spremeni." To pesem
bom ubogal in bom počakal. —Prihodnje dni se nađejam iz-
rednih novic N. pr. Mr. Wencel
je onega Grka — Halasa, ali
kako ga že kličejo, tako zmika-
stil, da so mu tri rebra pogleda-
la v beli dan in ga je potna sra-
ga — voda obila. Ljudje na-
vdušeni in nervozni obenem so
ploskali. Vse kakor novica.In še druga novica, tej ena-
ka: V nedeljo sta se tepla dva
človeka za bazarski prezent.
Najprvo sta se tepla s številka-
mi. Eden je drugega podil višje
in višje. Potem je vendar eden
zmagal, drugi pa mu je prisel-
gel smrtno sovraštvo. In resnič-
no, čakal ga je pri vratih. In
kaj mislite, kaj mu je napravil?
O krvavi dvajseti vek, ki se ta-
ko zgražna nad stariim vekom,
ker je pač tu in tam komu po-
magal na svet, čuj in strmi!
Kam si se pogreznil v grozodej-
stva in zločine? Utoneš v krvi
in zlobi in tvoja krivica se kar
kadi proti oblakom. Torej oni
tovariš je počakal svojega na-
sprotnika pri vratih. Pomislite,
s samim nožem v ustih in revol-
verjem v rokah. Počasi je pri-
hajal po stopnicah oni, kakor
da bi slutil svoj konec, počasi;
ena, dve, tri. Koraki so odme-
vali naravnost strašno, kakor bi
udarjala v zvoniku ura polnoč.Pride do vrat: O kakaj moram
pisati jaz take grozne novice!
Pero se mi zgraža, kako se mi
mora šele vzdigovati srce, ka-
ko se mi mora buniti kri sprčo
takih strahotnih dejanj! Torej
oni je prišel do vrat in ta skoči
iz zasede... Ali bi napisal ali
bi ne napisal? Zakaj vsak zlo-
čin je oče drugih zločinov. S
tem da beremo dan za dnem o
zločinih, se tudi mi navzamemo
zločinskega duha. Ne bi rad,
da bi radi mene se kdo pokva-
ril. — Ej vseeno bom napisal:
Torej ko je oni prišel do vrat,
je ta skočil iz zasede in ga je
— poljubil in mu rekel: Blagor
ti brat moj. No, nekaj sva pa
le dala za cerkev. Da se župnik
ne bo zmiraj kregal, kakor da
nič ne dava.Taki in enakih novic se na-
dejam prihodnji teden, zato
bom še počakal. Če ne bo nič,
bom pa šel drugim kruha iskati.
Krstili smo predzadnjo nede-
ljo sinčka družini Mr. in Mrs.
John Jerić na ime John Ernest.
Kumovala sta Mr. in Mrs. Ja-
(Dalje na 5. strani.)AMERIŠKA NARODNA IGRA —
BASEBALL.

I.

Sedaj je sezona končnih baseball tekem.
Meseca oktobra se igra slovito kolo za sve-
tovno prvenstvo (world series). Ogromno
zanimanje ameriškega občinstva v te tek-
me (match) je nekaj nepojmljivega za no-
vodošleca v Ameriko. Osupnjen gleda ta
na veliko množico ljudi, ki se gnetejo pred
uredništvi velikih dnevnikov, zasledujoč z
napetostjo številke, ki se prikazujejo na vi-
soko razobešeni tabli in ki naznanjajo pe-
tek baseball (povzrajaj: bejzbol) tekme.
Sodeč po razburjenosti in napetem zani-
manju teh mas, tujec bi mislil, da gre za stvar,
ki se tiče njihovih najbolj življenskih inte-
resov. Novodošlec se tudi ne more načuditi
zanimanju, s katerim Amerikanci segajo po
športni prilogi v časopisih, kjer se na dolgo
in široko poroča o tekmah. Kak radovedni
tujec bo sam segel po onih športnih poroč-lih in skušal prodirati v tajne onega čudne-
ga športnega žargona (narečja), v katerem
so ti članki večinoma spisani. Se bolj bi se
novodošlec načudil, če bi prisostvoval eni
izmed velikih tekem. Zasupnjen bi gledal
na ogromne množice gledalcev, ki so pla-
čali precej drago vstopnino, da prisostvu-
jejo eni izmed mnogih tekem športne sezo-
ne. Do 75,000 ljudi se je že vdeležilo ene
same igre. Zbegan bi gledal na te množi-
ce, kako sledijo igri z napetim razburje-
njem in še nakričijo do hripavosti, pri čem-
ur se starejši ljudje obnašajo ravno tako
divje kot mladi fantalini.Marsikak priseljenec, ki ne more razu-
meti razlogov vsega tega razburjenja, je že
zmajal z glavo nad tem v znaku slovesne
graje. Kaj sličnega ni videti bržkone ni-
kjer drugje na svetu, izvemšiš morda raz-
burjene gledalce nogometne (football) tek-
me na Angleškem. Na vsak način so špor-
ni dogodki na evropskem kontinentu navad-
no jako mirna in trezna stvar v primeri s
kako važno baseball tekmo v Združenih

državah.

Razlog za vse to izredno zanimanje je
morda ta, da je baseball, ameriška narodna
igra, prevzaprav mladinska igra, za katero
treba le malo orodja, ki si ga vsak deček
lahko nabavi. Vsak človek, ki se je rodil v
Združenih državah — in sinovi priseljenec-
ravno tako — je kdaj igral to igro v svoji
mladosti. Ni čuda torej, da sezona velikih
tekem oživlja v srcu vsakega Amerikana
moškega spola sladke spomine iz mladosti
in ga trenutno prešinja z mladeniškim na-
vdušenjem.V svojem bistvu ni baseball različen od
raznih žogometnih iger, ki se v starem kra-
ju igrajo z batom in žogo, ali tam le po de-
čkih in z batom, ki utegne biti navadna gor-
jača ali kaka odlomljena dilja. Glavna raz-
lika je ta, da te žogometne igre evropskih
dečkov niso nikdar dosegle dostojanstveno-
sti baseballa in niso bile nikdar urejene po
strogih pravilih. V obeh slučajih je podla-
ga ta, da treba odbiti žogo z batom in jo
zalučati zadosti daleč, da utegne odbijalecdoteči do cilja, predno nasprotnik pobere
žogo in z njo zadene odbijalca.Da se pa sledi igro baseballa vsaj z ne-
kim zanimanjem, treba spoznati se s te-
meljnimi pravili te igre. Igralec pri vsaki
igri je vsega skupaj 18, t. j. vsaka stranka
(team) jih ima po devet. Na igrišču je za-
rtan štrikoten prostor, čigar vsaka stran
meri po 90 čevljev; ta kvadrat se imenuje
"diamond." Na vsakem kotu se nahaja niz-
ka vrečica, zvana "base," ki označa doti-
čen kot. Kot na notranjem koncu igrišča
se imenuje "home base" ali enostavno "ho-
me." Prvi kot na desno od "home" se ime-
nuje "first base." Radi lažjega razumeva-
nja hočemo uporabiti nekoliko poslovenje-
ne izraze: home baza, prva baza, druga
baza in tretja baza.Obe stranki igralcev si zaporedno zame-
njate vloge. Dočim ena stranka (team) za-
seda polje (field), druga odbija (bat). Pr-
va se brani, druga napada.Igralci stranke, ki zaseda polje, se posta-
vijo vsak na določeno mu mesto. Lovilecžoge ali catcher (izgovarjaj: kečer) se po-
stavi tik za home bazo. Metač žoge ali pit-
cher (izg.: pičer) se postavi 55 čevljev da-
leč od "home base" sredi ravne črte med
to in drugo bazo. Po en igralec zasede ene-
ga izmed treh ostalih kotov (base). Tako
imamo first baseman, second baseman in
third baseman. Poleg njih se med drugo in
tretjo bazo postavi igralec, zvan "short
stop." Ostali trije igralci te stranke, zvani
"outfielders," se nahajajo zunaj na polju
izven kvadrata. Srednji izmed teh (cen-
terfielder) se postavi v neki daljavi za dru-
go bazo; daleč na njegovi desni strani se
nahaja "right fielder" in na levi "left field-
er." Igro začne "pitcher" s tem, da vrže
žogo lovilecu (catcher) preko home base,
zване tudi "homeplate." V žogometu raz-
vije "pitcher" velikansko spretnost, kajti
on je v stanu dati žogi različno smer in
hitrost: žoga dostikrat napravlja v zraku
najbolj neverjetne kurve.

(Dalje prih.)

Pismo s pota.

Italija je bila ena izmed zadnjih, ki se je udeležila "mednarodne pojedine", a nič se nima za pritoževati, kajti dobila je svoj delež. Dobila je poleg drugih krajev tudi precejšen del lepe Tirolske.

Peljal sem se mimo pustih lagunov v Benetkah preko najvišjega prehoda v Evropi; za seboj sem pustil čolnarje in njihovo petje; brenkanje na mandolinah me ni doseglo — nadomestilo za vse to so mi bili — kravji zvonci, ki so se razlegali po tirolskih planinah, kjer sem hodil in občudoval njihovo krāsoto.

Plezal sem po skalah in spuščal se zopet v dolino — na preprogo brezštevlnih cvetic; drugi dan sem bil že zopet v gorah, kjer je večni led.

10.000 čevljev nad Benetkami ... prepadi pod menoj na levi in desni — ledeniki — nižje vodopad — zdelo se mi je, da se dotikam z roko oblakov. Na eni strani staro nekdanje avstrijsko Tirolsko — na drugi Italija. Ko je bil zrak čist, sem videl tja v Švico — svobodno Švico. V daljavi, ob solnčnem zahodu so se vrhovi gora videli, kot bi bili rdeče — krvavo rdeče pobarvani. Kot stražniki stoje in se čudijo — je li to nova Italija? Da, Tirolska je nova Italija; — krvavo rdeči so vrhovi gora ob solnčnem zahodu, krvavoredeči so srca starih tirolskih prebivalcev, katerih otroci se potapljajo v morje poitalijancem.

Italijanska zastava se šopiri, kjer je bila nekoč nemška; — ulica, ki se je imenovala "Kaiserstrasse", je sedaj spremenjena v "Via Vittorio Emanuele." Herr Josef Fuchs se je spremenil v Giuseppe Renardo ... pa kako to boli stare Tirolce, si mi še misliti ne moremo. Pa kaj, pomoči ni — vsaj tako kaže vsa znamenja. Vemo — časi se sicer spreminjajo ...

Povsod vidiš vojake. Na Piazzi smo naleteli na štiri buse, na katerih so bili črnosrajčniki, ki so izgledali do smrti utrujeni in so spali naslonjeni na svojih karabinkah. V Pordoi pasu smo naleteli na generala Cadorna (v nekem večjem mestu na Go-

renskem je bil, kjer je še sedaj, policist, ki je za časa vojne kot običajno razglašal po mestu občinske razglaše. Predno je začel, je sklical ljudi skupaj z malim bobnom. Nekoč je prav po gorenjskem narečju začel z visokim glasom: "... kador ne pride" — ljudstvo misleč, da razglašajo "Cadorna pride," je bežalo domu s strahom, misleč, da je Cadorna že blizu mesta), ki je imel s svojimi četami vojaške vaje. Ko smo prišli v Bozen, sedaj Balzano, je fašistovska banda igrala "Giovannista," kjer se je nekoč razglašala po mestu "Wien, Wien, nur du allein ..."

In Italijani, ki jih srečujem, se smejejo — očitno jim dela poitalijancem veliko veselja. Otroci — Tirolci, sedaj Italijani, so prihiteli na cesto, ko smo se peljali mimo in nas pozdravljali po — fašistovski.

Sila je tukaj — pomoči ni — kjer — podali so se, Tirolska je italijanska. Pri neki priliki mi je star Tirolec rekel: "Ach, ko bi bil še enkrat tako srečen, da bi videl lepo uniformo nemškega častnika, postavil bi ga v oltar!" A v naslednjem trenutku je že kakor v strahu, prijazno pozdravil italijanskega vojaka. Ko sem vprašal italijanskega vojaka, ako imajo še kakšne sitnosti s temi ljudmi, mi je odgovoril, da nimajo več sitnosti — pristavil je, saj je nekoč bilo to vse italijansko! ...

Bodisi tako ali tako, resnica je, da si ubogo ljudstvo pod tujim jarmom želi miru, da lahko obdeluje svojo zemljo, ne vpraša več, ali ga imenujejo Fuchsa ali pa Renardota.

Vozče se proti Pordoi smo zavili preko stare bojne poljane. Med cveticami in travo, ki je pokriva — kot bi hotela zakriti s svojo zeleno odejo — žalostne spomine svetovne vojne, sem videl nekaj kovini podobnega. Nisem se mogel premagati, da bi ne pogledal od blizu kaj je. Stopim iz avtomobila in primem v roko — vojaško čelado avstrijskega vojaka, polna znakov od drobec granate — spomin na svetovno klanje.

—Popotnik.

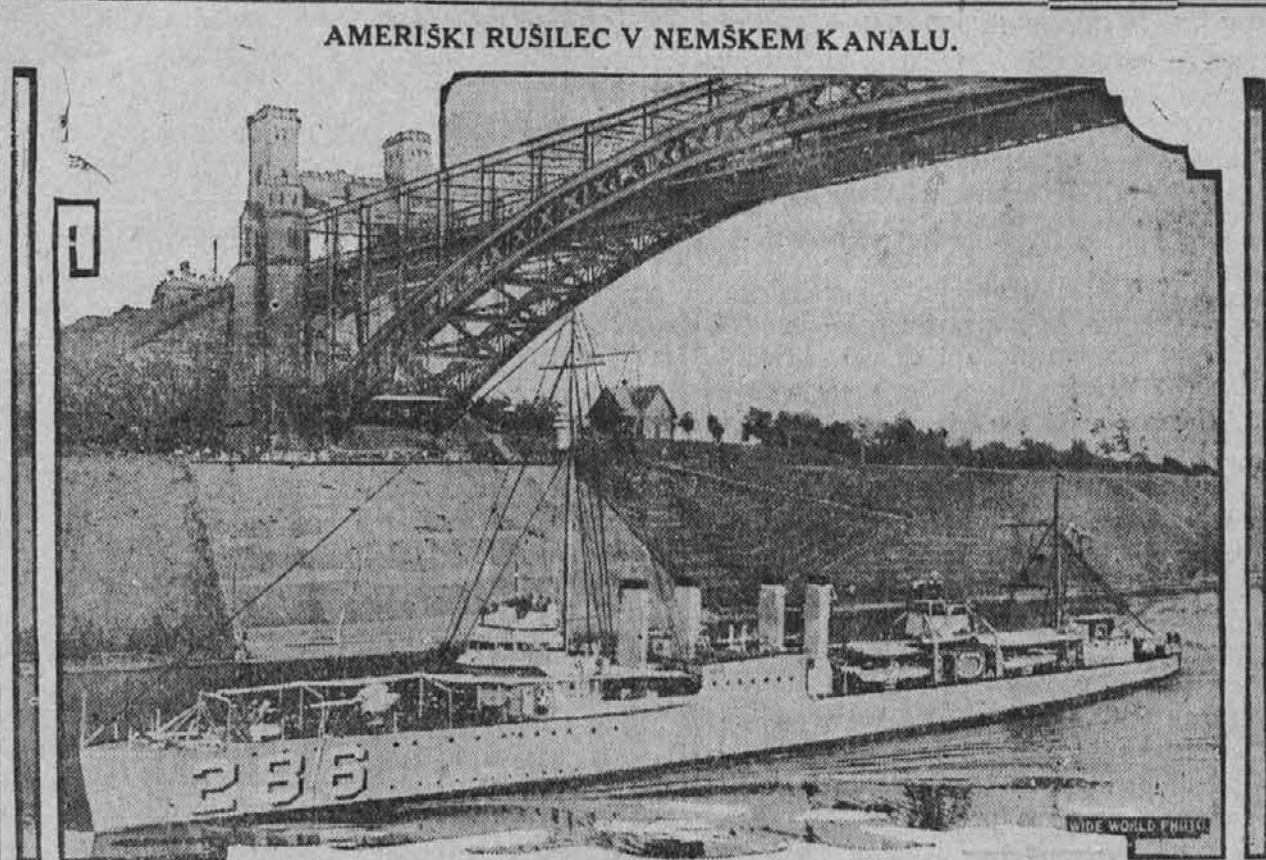
Barcelona in njene zanimivosti.

Barcelona, največje mesto Španije, šteje nad 1 milijon prebivalcev in ima prej francosko ali mednarodno kot pa tipično, špansko lice. Široke ulice s kavarnami ali kakor jih imenujejo Španci bari, ki imajo mize večinoma na ulicah, spominjajo na Pariz. Šele zvečer, ko zadone po mestu španske melodije in katalonske pesmi, se tujec zaveda, da je v Španiji. Izrazito barcelonska posebnost je katalonski narodni ples, "Las sardanas," ki ga plešejo ob poznih večernih urah, osobito pa ob nedeljah popoldne, po vseh večjih ulicah in parkih. "Las sardanas" lahko pleše neomejeno število plesalcev. Večinoma pleše ta ples samo mladina. Dekleta in fantje se primejo za roke in napravijo krog. Potem dvignejo roke nad glavo in preskakujejo pod zvoki orkestra z noge na nogo. Pogled na plesalce sredi palm in solnčnih žarkov ali žarečih obločnic je čaroben. To je katalonski narodni ples, ki ga nikjer drugje na Španskem ne poznajo.

Druga atrakcija Barcelone so priljubljene španske bikoborbe. V Barceloni imajo ogromno areno "Monumental," kjer je prostora za 30.000 oseb. Popolnoma razprodana je redko, do 80 odstotkov pa čisto. Pred začetkom bikoborbe se vsi udeleženci predstavijo gledalcem. Po vrsti prihajajo na areno capeadores, picadores, banderilleros in toreos. Pri vsaki predstavi ubijejo običajno šest bikov.

Najprej pridejo na vrsto capeadores, to so možje z rdečimi ali rumenimi rutami, ki skačejo po areni zelo spretno in dražijo bika. To so neverjetno drzni in pogumni ljudje, ki gledajo smrti neustrašeno v oči. Za njimi nastopijo trije jezdci z lesenimi drogi, ki imajo na koncu železne konice. Njihova naloga je zbadati bika v trebuh. Često se pripeti, da bik konja napade in prebode. Razmesarjenega konja odstranijo takoj z arene. Ako je konj samo težko ranjen, ga zabodejo, da se ne muči. Tretji del programa izpolnijo "banderilleros," možje s kratkimi palicami, okovanimi z jeklom. Ti so štirje in vsak mora zasadi biku svoje kopje v vrat. Končno pride na vrsto "torero" ali "matador," ki usmrti bika z rapirjem ali bodalom. Včasih se pripeti, da "torero" ne zadene in bik divja po areni z rapirjem v hrbtu. Navadno traja bikoborba dobre četrt ure.

Podnebje Barcelonije je udobno. Letos v juliju je znašala povprečna temperatura 38 stopinj C. Kopanje v morju ni tako prijetno, kakor v drugih mestih. Tudi barcelonsko pristanisce ni posebno privlačno. Pač pa je hrana v Barceloni izborna. V najslabših restavracijah postrežejo gostom z okusnimi jedili. Dobro kosilo z vinom stane 1 in pol do 2 pezeta (okrog 30c). V najboljših penzionatih stane popolna oskrba 8 do 10 pezeta (\$1.20 do \$1.40) dnevno.

Ameriški rušilec Lardner je plul skozi Kielski kanal, kar se smatra za prijateljski obisk v Nemčiji. Tukaj so v svetovni vojni križale velike nemške bojne ladje, ko so plule proti Jutland, kjer se je vršila bitka z angleškim vojnim brodomjem.

Barcelona se razteza od morja do 800 metrov visoke gore Tibidado. Na tej gori stoji morsk svetilnik, ki pošilja ponoči svetlobo 15 kilometrov naokrog. V mestnem parku je bogat zoološki vrt. Ulični napisi so dvojezični, španski in katalonski. Katalonci in Španci v Barceloni so ljudje raznih tipov. Izrazita španska rasa s črnimi lasmi in črnimi očmi je v manjšini.

STRAŠNA SMRT V MEDVEDJIH KREMLJIH.

Prebivalce vasi Kvasa na Biline v Podkarpatski Rusiji vznemirja že dalj časa medved, ki se skriva v bližnjem gozdu in napada črede na paših planinah. Raztrgal in požrl je že več ovac. Medved se skriva v pragozdu med vasjo Kvasa in Kašovsko Poljano. Od tod napada živino in sicer običajno ob temnih deževnih nočeh, ko ga lovci v gostem pragozdu ne morejo izslediti. Zato so morali kmetje letos zelo zgodaj odgnati živino s planin v dolino. Pretekli teden so odšli pastirji v planine in ko so prignali živino domov, je najstarejši pastir opazil, da manjka ena telica. Poklical je svojega tovariša in odšla sta proti pragozdu, da bi našla izgubljeno telico.

Pastir je iskal ob gozdu, njegov tovariš pa kakih 100 metrov v gozdu. Naenkrat je začul pastir obupne klice na pomoč. Skočil je v gozd in zagledal grozen prizor. Pred njegovim tovarišem je stal na zadnjih nogah velik črn medved in se pripravljalo, da plane na svojo žrtev. Ker tovariš ni imel orožja, je splezal hitro na bližnje drevo. Medved se je očitno ustrašil dveh nasprotnikov in zato jo je odkuril v gozd. Pastir je hitel na vso moč v bližnjo drvarsko kočjo, ki je bila k nesreči oddaljena 6 kilometrov. Tu je alarimiral pet drvarjev, ki so se za silo oborožili, vzeli seboj lovske pse in hoteli nesrečnemu na pomoč. Pastirjev tovariš je ostal namreč na drevesu. Našli so ga v groznem stanju. Siromak je ležal ves okrvavljen pod drevesom. Sprednji del obraza mu je medved odgriznil, ostal je samo zadnji del lobanje. Na prsih so se mu poznali globoki sledovi medvedjih tac. Na desni roki je imel globoko rano, desna noga je bila v kolenu popolnoma razmesarjena, leva pa nad stopalom odgriznjena. Nesrečnej je bil še živ, toda že med prenosom v dolino je umrl. Tragični dogodek je vzbudil med prebivalstvom splošno sočutje.

Med vsemi nesrečami, ki spremljajo človeka, je najhujša nesreča ta, ako kdo izmakne človeku uro, ki je baš na potu, da jo nese v zastavnicu.

TEDENSKI RAZGOVORI POD VAŠKO LIPO.

Priobčuje: Albin Jazbec.

Dovolite mi sosedje, da na temu mestu spregovorim še nekoliko o Panevropi. — Panevrope narodna politika vodi z gotovostjo do srečne rešitve Evrope — drugače je popoln polom neizogiben.

Vojna ali mir! Težavna odločitev! Živimo v vednem trepetu med vojno in mirom, toda ne v miru! Naše sedanje življenje je nadaljevanje vojne z drugačnimi sredstvi. To nekrvavo bojišče pa se more vsak dan spremeniti v potoke krvi. — Brezbriznost Evropejcev je močnejša nego njihov strah. Ni bojevitost vzrok, marveč slepi so, da kličejo novo vojno! Šele potem, ko bodo zrakoplovi metali strupene bombe na njihova mesta in bodo milijoni v hipu pomorjeni, spoznajo vso grozoto, ki je niso preprečili. Ali bo prepozno!

Zato pa je sveta dolžnost vsakogar, ki vidi pred seboj take grozote, da opozarja nanje vse svoje znanee in sosedje, in pomaga tako rešiti, kar je še mogoče rešiti in dokler je še čas za to! Tak je cilj Panevrope! Dokler ne bo dosežen ta cilj, je vse zastoj, vojna nevarnost bo strašila med narodi in vsi držala v orožju, konferenice za razoroževanje se bodo od leta do leta zavlačevale.

Zveza narodov je že dokazala, da more preprečiti vojno med malimi državami, ali dokazala je tudi, da ne more brzdati imperijalizma evropskih vele-sil in da ima dvojno mero za močne in slabe. Sosedje, gotovo se še spominjate, kako se je potuhnili v Vilni pred Poljsko, na Krfu pred Italijo in v Mosu pred Anglijo.

Večkrat pride do pogovora, kaj bo, ko ne bo več premoga in gozdovi izčrpani. S čim si bomo greli naše domove in kuhali potrebno hrano. Človeštvo se že dalje časa peča z načrtom, kako nadomestiti v doglednem času izčrpane in vedno dražje zaloge premoga. Pri današnji roparski izrabi premoga, mora istega zmanjkati in že sedaj marsikatera važna gospodarska panoga podražitve premoga in olja težko premaguje. V zadnjih letih se je že mnogo vodnih sil izrabilo, toda to še davno ne zadostuje. Tudi z vetrovi kljub izboljšanju motorjev ni mnogo doseženega, kakor tudi z izrabo plime in oseke morja ne.

Zato je človek obrnil oči kvišku, k solncu. Ta misel je že precej stara. V Egiptu, Alžiru in Kaliforniji že imajo solnčne stroje v glavnem v svrhu namakanja ondotnih pokrajin. Preučevali so, da naša solnčna oblaka v eni sami sekundi toliko toplote izžareva, kolikor bi jo splohe vse zaloge premoga na celem svetu mogle oddati. Po

drugih računih zopet vemo, da samo na ravniku vsako leto 700 milijonov kubičnih metrov vode vsled solnčnih žarkov izhlapi. Berlinski profesor dr. Marcuse je iznašel solnčni motor, kateri je najpopolnejši, kar jih je bilo dosedaj te vrste.

Dragocena prostornina na ladah, kjer je sedaj naložen premog, bi bila prihranjena drugim tovorom, ravno tako drag transport po železnih. Ustanovila se je "Heliodynamo družba," ki se bavi samo z rešitvijo tega problema.

Vprašanje mednarodnega jezika. — Mnogo je važnih vprašanj, ki čakajo in bodo še čakala na odgovor, to se reče, na zadovoljiv odgovor. Brezdvomno je za doseg cilja trajnega miru na svetu potreben enoten jezik — mednarodni jezik, ki bi ga govorili vsi narodi.

Zagovorniki mednarodnega jezika se dele v tri skupine. — Eni hočejo rešiti problem pomožnega jezika z uvedbo kakkega živega jezika, drugi so za to, da naj bi se uvedel kak mrtvi, torej klasični jezik, tretja skupina pa zagovarja umetni jezik. Ako bi izbrali za mednarodni jezik ta ali oni narodni jezik, bi bil dotični narod v privilegirano položaju in drugi narodi bi se čutili zapostavljeni. Vrh tega bi dotični jezik ne imel posebne koristi.

Zatopostavljeni odbor je sprejel esperanto, ki je že zelo razširjen in ker je sicer še najbolj praktičen, vendar je pa odbor določil, naj bi se v esperanto sprejele nekatere besede iz sorodnega mednarodnega jezika "ida," katerega avtor je de Beaufront, ki je bil poprej navdušen pristaš esperanta.

Zadnje čase so si esperantisti prizadevali, da bi Društvo narodov priznalo njihov jezik in vplivalo na to, da bi se začel esperanto poučevati v šolah. Plenarna seja Društva narodov je leta 1922. naprosila komisijo za intelektualno sodelovanje, naj se izjavi o esperantu. Izjava te komisije pa ni bila za esperanto posebno ugodna. Identi so hoteli sprejeti v interesu interdisciplinarnega širjenja mednarodnega jezika esperanto pod pogojem, da bi se nekateri bistveni nedostatki odstranili. Toda esperantisti so to zahtevo odločno odklonili in tako ni prišlo do sporazuma. Toraj vidite, dragi sosedje, radi spora dveh struj, ki stremita za enim in istim ciljem — se je rešitev tako važnega problema potisnila v kot, kjer bo čakala rešitve Bog zna koliko časa. Le za trenotek pomislite o velikanskem koraku napredka, če bi se po vseh solah sveta učil en jezik — ljudje celega sveta bi se medsebojno razumeli — zavladala bi nova doba — doba sporazuma in trajnega miru na svetu.

Slovesno praznovanje 700 letnice

SMRTI SV. FRANČIŠKA SERAFINSKEGA V LEMONTU.

Letos, četrtega oktobra, bo 700 let, odkar je umrl eden izmed največjih mož katoliške cerkve, veliki ustanovnik frančiškanskih redov, velik prijatelj ubogih in velik reformator sveta. Stotisoče mladeničev in deklet še danes leto za letom zapuša svet, svoje sorodnike, svoje premoženje in se zapira v samostane, kjer sledi naukom in zgledu tega velikega moža. In te mladeniče, ta dekleta potem najdete po misijonih, po bolnišnicah, sirotišnicah, norišnicah, šolah, kjer delajo samo eno: lajšajo človeško bedo in kažejo ljudem pot k Bogu.

Jugoslovanska zgodovina je pravzaprav samo zgodovina sinov sv. Frančiška. Skozi stoletja, v najžalostnejši dobi Jugoslovancev in Slovkov pod turško sužnostjo, je bil frančiškan edini, ki je vstrajal z narodom, mu ohranjal vero in narodnost. Cela Bosna in velik del Hrvatske bi bila danes turška, ko bi ne bilo teh sinov sv. Frančiška.

Zato je prav, da bomo tudi mi jugoslovanski in slovaški frančiškani proslavili smrti dan tega velikega dobrotnika tudi Jugoslovancev, kolikor mogoče slovesno.

V Chicago pri sv. Štefanu bo v ta namen slovesna tridnevnička, ki se začne 4. oktobra na dan sv. Frančiška in se bo končala v sredo večer, 6. oktobra, s slovesno procesijo, z blagoslovom novega kipa sv. Frančiška.

Sparta iz Prage v Zed. Državah.

"Nepremagljivi" imenuje športni svet nogometni klub Sparta iz Prage, Čehoslovakija. To ime po vsej pravici zasluži, kajti v nogometu so nepremagljivi.

Nogometni klub Sparta se mudi ta mesec v Zedinjenih državah, kjer namerava ostati tudi drugi mesec, to je oktobra. Na korajžo kliče nogometnike iz vzhoda in srednjega zapada, v svesti si, da bo ostal zmagovalce povsod. Sparta je svetovno znani nepremagljivi nogometni klub, ki je prispel v Zedinjene države, da tudi od tukaj odnese venec zmage. Tudi v Chicagi je klub, ki je znan po imenu Sparta A.B.A., organizacija športnikov, ki je povabila "nepremagljive" iz Prage v Ameriko. A. C. Sparta že dolgo časa ni izgubila nobene igre, zato je imenovana "Nepremagljivi."

A. C. Sparta je obiskala vse dežele v Evropi. Premagali so vse klube, ki so bili na glasu kot šampijoni v nogometu.

Leta 1924. je obiskal Prago klub, svetovni šampion iz Urugvaya.

katerega je kupil slovenski III. red in sprejem novih članov in članic.

V Lemontu bo 3. oktobra slovesno praznovanje 700letnice za Slovake. Ob 11. uri bo slovesna sv. maša in govor. Ob eni popoldne slovesne večernice, govor, sprejem v III. red v slovaškem jeziku. Zvečer ob sedmih "Transitus" — smrt sv. Frančiška, angleški govor in blagoslov.

Na praznik, 4. oktobra bo: V Lemontu ob pol enajstih slovesna sv. maša, katero bo najbrže imel Rt. Rev. Valentin Kolbek, opat čeških benediktinov. Med sv. mašo bodo govorili v slovenskem, slovaškem in hrvaškem jeziku.

Za to slavnost se vabijo vsi, ki le morejo priti med tednom. Na to slavnost vabim pred vsem vse slovenske gg. duhovnike, kajti povabljeni so tudi vsi drugi slovanski duhovniki cele okolice.

V ponedeljek večer večerna pobožnost ob sedmih, govor in blagoslov.

V nedeljo, 10. oktobra, veliki shod vseh slovenskih tretjerednikov v Lemontu. Ob 11. uri slovesna sv. maša in pridiga. Popoldne ob dveh slovesne večernice, govor in sprejem novih članov v tretji red.

Na vse te slovesnosti prav ljudno vabimo vse rojake, da bi se blagovollili udeležiti in proslaviti z nami ta veliki dan.

Slov. frančiškani v Lemontu.

Tolmačev kotlček.

Identičen (latinsko idem — isti) pomenja nekaj, kar je popolnoma enako, kakor neka je druga stvar. Slovensko istovečen. Na pr. tvoja slika je identična s teboj, ker si ti tisti, kogar slika predstavlja.

Inteligent (lat. intelligo — razumem), znači človeka, ki se s študiranjem razširil svoj razum. Intelligenten je pa kdo lahko tudi po naravi; takega bi označili slovensko z besedo razumen ali britten.

Modifikacija — predrugačenje. Na pr. dela se na to, da se Volsteadova prohibicijska postava modifira.

Ortografija (grško ortho — pravilno, grafia — pomeni) pravopisje. Na pr. besedi poslednji in možki ste ortografično nepravilni, kajti pravilno se piše poslednji in možki.

Geologija znači znanost, ki se peča s proučevanjem, iz čega

sa, torej iz kakih snovi, obstoji naša zemlja. Podobna beseda je Geografija, ki pa pomenja vedo, ki se ne bavi z notranjostjo naše zemlje, ampak z raziskovanjem nje površine in z opisom dežel, ki se nahajajo na njej. Slovensko se pravi zemljepisje.

Zenirati se pomenja v zadregi biti, sramovati se. Na pr. Zenirati se je, sprejeti ponudeno darilo.

Definirati kak izraz ali besedo se pravi, v kratkih besedah popolnoma orisati in opisati stvar, ki jo tista beseda predstavlja. Slovensko opredeliti. Definicija besede vprašanje n. pr. bi bila nekako sledeča: Vprašanje je misel, ki jo v primeri obliki izrazimo z besedami, z namenom in željo, da bi zvedeli nekaj, kar nam je doslej bilo neznano.

Razne zanimivosti.

ABRAHAMOVI POTOMCI V
AFRIKI.

Zanimive reči je videl v Afriki Mr. John Boyes, ki je prepotoval 1500 angleških milj od Habesha do angleške kolonije Kenya. Boyes se je odločil za novo pot, po kateri ni hodila še nobena ekspedicija. S seboj je vzel dva belokočca in več habeskih vodnikov. Kupil je 100 konj in mul, ki jih prodajajo v Habesu po 2 šterlinga, dočim stane konj ali mula v Kenji 35 šterlingov. Na zohotvo angleške vlade je vzel na pot tudi slonove kosti, ki jo je natovoril na 30 velblodov. Potovanje po Afriki je trajalo 9 mesecev. Največja nevarnost je pretela ekspediciji med Dicačovo in Abbabo, Boyes je jahal spredaj in zagledal naenkrat množico oboroženih divjakov, ki so začeli kričati, naj se ekspedicija ustavi. Boyer ni razumel njihovega jezika in ker ni vedel, kaj naj divjakom odgovori, je začel ponavljati njihove besede. Divjaki so že namerili nanj puške in bila je nevarnost, ga ga ustrelje. V zadnjem hipu so prispeli za njim vodniki, ki so se začeli pogovarjati z divjaki. Med pogovorom je Boyes opetovano čul ime Abraham. Vodniki so mu pozneje povedali, da so vsi člani ekspedicije Abrahamovi potomci. To je pomagal. Divjaki so se takoj umaknili.

Blizu jezera Marguerilla je naletela ekspedicija na 200 domačinov, ki so ji prijahali naproti. Nosili so škrlatne uniforme, okrašene s srebrom in briljanti. Domačini so pred ekspedicijo razjahali konje in se tujcem spoštljivo priklonili. Potem so jih odvedli na visoko goro in prosili, naj počakajo, da pride guverner. Boyes se odvedel v guvernerjevo palačo, kjer mu je prineslo 20 žensk celega pečenega vola in mnogo drugih jestvin. Kmalu so privedli za njim tudi ekspedicijo in začela se je gostija, ki je trajala pozno v noč. Sele zjutraj so tujce predstavili guvernerju. Po afriških običajih je moral Boyes obleči večerno obleko. Guverner je sedel s prekrizanimi nogami na prestolu. Okrog njega je stala častna straža v rdečih in belih uniformah. Vljudo se je opravičil, da je pustil tujce čakati. Nato je odredil, naj nalože tujcem na mule in velblode vse potrebno za nadaljno pot. Prijazno se je poslovil od njih in jim dovolil prehod preko svojega kraljestva.

GLEDANJE BREZ OČI.

Leta 1920. je objavil zdravnik Louis Farigoule, znan pod pisateljskim imenom Jules Romains, zanimivo razpravo "Videnje brez očesne mrežnice." (La Vision extra-retinienne et le sens paroptique), ki je dala izrednemu vseučiliškemu profesorju Reneju Maublancu pobudo, da je pričel vzgajati vid gospe Heynovi, slepi od svojega 18. meseca. Zdravnik in njegova izobražena slepica sta pravkar priobčila svoja izkustva v knjigi "Une Education paroptique." Odgoja se je pričela z nekoliko hipnozo, da bi bolnica prišla v stanje avtomatizma. Zdravnik jo je izpraševal, kaj čuti, ko ji pokazuje ta ali oni predmet. Po štirih sejah je gojenka zaznala paroptični (izvenočesni) čut, t. j. gledanje z mikroskopičnimi očesi v koži, zlasti na obrazu, ličnicah in vekah, nekoliko tudi na prstih in tilniku. Na 50 cm razločuje vzgojiteljevo obličje, loči krog od četverokota, razne barve na lepenki, razpozna črke na papirju in počasi zlojuje. V Benetkah je začutila barvo viš in prekopov, na švicarskih pla-

ninah pa ni videla nič. Danes razbira dan od noči, na daljavo pa je njen vid brez moči. Dasi so podatki Heynove gospe zelo pomembni za psihologijo, jih je treba skeptično presojati: njeno izražanje je sicer nase, ali občutki in pojmi so po vsej priliki drugačni nego pri zdravih ljudeh. Zato ne vemo, jo li pravilno razumemo. Vprašanje pa je, ali si smejo slepci dajati kaj upanja sprico njenih uspehov. Na splošno menda ne. Saj je njen primer zares izjemen: gospa je nenavadno nadarjena, naobrazena, krepkopoljna. Vendar smemo z zaupanjem pričakovati nadaljnjih studij o zakrnelih elementih, ki jih vsebuje človeška polt.

GRŠKI IDEAL POPOLNOSTI NA DANSKEM.

Danska je po svoji naprednosti splošno znana država. Njeno kmetijstvo je vzorno, njen red je posnemanja vreden in življenje teče v tej deželi tako normalno, kakor redko kje drugje na svetu. Tudi šolske razmere so na Danskem izredno dobro urejene. Na otoku Fünen v Ollerupu so sedaj ustanovili Danci nekakšno ljudsko univerzo za gimnastiko. Ta visoka šola je ustanova čisto svojevrstnega tipa in ima že danes polno gojenčev.

Program šole je naslednji: vsak dan eno uro praktične in eno uro teoretične telovadbe. Ostali čas izpolnjujejo o kulturni in politični zgodovini, predavanja o kolonijah in o družabnosti, anatomiji in fiziologiji, literarni zgodovini in fiziki. To specijalno izobraževalno metodo, ki je v uporabi na tem zavodu, je sestavil Niels Bukhs, vodja in predstojnik visoke šole za gimnastiko v Ollerupu. Bukhs je dal zgraditi v Ollerupu naravnost idealen stadion; v sredi je široka kotlina, posejana s travo, okoli kotline se vije široka pot, a na obeh straneh tekačev, ki vežbajo na tem prostoru, se dvigajo terase, ki so divno opremljene ne samo s prostori za gledalce, temveč tudi s kipi, ki so v zvezi s podukom na šoli. Stadion je obdan od visokega zidu, na katerem štrle drogovi in na njih se vijejo vse mogoče zastave. Poleg nordijskega prapora vidiš nemško, ameriško, angleško, avstrijsko, poljsko in zionistično zastavo. Te zastave pomenijo, da so vse narodnosti in države na tem polju enakovredne. Enakost med narodi spada vsakakor med ideale Bukhsove gimnastične visoke šole, kamor vro od dne do dne večje množice učencev, ki bodo širile nauke svojega učitelja po svetu.

HORMON.

Medicinska revija "Klinische Wochenschrift" je vzbudila nedavno v krogih zdravniških strokovnjakov veliko pozornost s člankom o hormonu. Nekemu avstrijskemu zdravniku se je namreč posrečilo, odkriti neko tekočino, ki regulira srce ter vpliva na njegovo bitje. Specialist za srčne bolezni, docent dr. Max Herz poroča sedaj v nekem dunajskem listu o stvari naslednje podrobnosti:

Gradčanu O. Löwiju se je posrečilo ugotoviti, da se nahaja v vsakem srcu posebna tekočina, ki posreduje zvezo med živčevjem in med srčno muskulaturo. To odkritje odpira doslej neznan pota v medicini. Poskusi, katerim je treba priznati absolutno korektnost in eksaktnost, potrjujejo odkritje in pričajo, da nastaja z delovanjem živčevja v srcu posebna tekočina, ki se imenuje hormon. S pomočjo hormona je mogoče udarce srca pospeši-

ti ali pa jih omejiti. Vsekakor pa je hormon tisto sredstvo, ki regulira delovanje srca.

Dosedanji poskusi so se izvršili samo na živalih. Kako bo reagiralo na slične eksperimente človeško srce, ni mogoče povedati, toda če bodo učinki vsaj približno enaki, kar je verjetno, bi napravila celokupna živčevna terapija velikanski korak naprej. Verjetno je namreč, da nastaja z delovanjem živčevja hormon tudi v drugih organih in ne samo v srcu. Seveda so nam že danes znana in dostopna nekatera sredstva, ki vplivajo na utripanje srca, toda nestrupega sredstva, ki bi bilo neškodljivo, ne poznamo. Zato je tembolj pozdraviti odkritje graškega učenjaka Löwija, ki je s svojim lepim rezultatom povedel znanost na nova pota.

SENZACIJONALEN IZUM NEMŠKIH INŽENJERJEV.

V Nemčiji so se vršili nedavno v prisotnosti ožjega kroga interesentov zanimivi poizkusi z novim izumom, ki pomeni pravo revolucijo v moderni tehniki. S tem izumom je dana možnost, spojit celotno in polotoko s kontinentom in sicer brez večjih stroškov. S pomočjo tekočega zraka, ki je napeljan po ceveh v morje, se napravijo v morskih globinah ogromne ledene gore, ki primazujejo k dnu tako, da nastane velik, močan jez. Poizkuse z umetno narejenimi ledenimi gorami so delali v nekem nemškem jezeru. Cevi, po katerih je bil napeljan v vodo tekoči zrak, so položili deloma na dno jezera, deloma pa v višjih vodnih plasteh. V treh urah je nastal v jezeru velik ledeni jez, ki je močel 10 do 15 cm iz vode. Komisija se je prepričala, da so izumitelji izpolnili vse obljube. Zato je bila ustanovljena delniška družba, ki bo ta izum praktično uveljavila. Prvi praktični poizkus v večjem obsegu hočejo napraviti Nemci v zalivu blizu mesta Kasuma, kjer nameravajo s pomočjo umetnega ledu zaliv zapreti. Ko bo morska voda ustavljena, namoeste ledeni jez z betonsko steno.

Strokovnjaki so mnenja, da nanese morje samo pred ledeni jez toliko ilovice in peska, da bo treba naravni jez samo malo utrditi, da bo morski zaliv odrezan od ostalega morja.

Ako se prvi večji poizkus posreči, namerava Nemčija razširiti to akcijo in spojit Halligen s celino. Stroški bi znašali okrog 5.000.000.000 mark, zato bi pa dobila Nemčija novo pokrajino, čije površine bi znašala 8 do 9000 kv. km. Prvo leto hočejo na ta način izsušiti morje od Sylfa do Husuma. S tem bi dobili 1800 kvadratnih kilometrov suhe zemlje. Drugo leto bi prišlo na vrsto otočje Inist-Wanderoog, zadnje leto pa zalivi ob reki Visli in Labi. Načrti za prvi dve leti so že izdelani. Vsi strokovnjaki, ki so si ogledali prve poizkuse, so prepričani, da se bo načrt obnesel.

NESREČE IN KATASTROFE PO SVETU.

Nad Španijo, predvsem pa nad neposredno okolico Barcelone, je divjal te dni strahovit ciklon, ki je povzročil ogromno škodo in zahteval številne človeške žrtve. Ubitih je bilo 36 oseb.

Radi sinih nalivov je skočil s tira na progi Barcelona-Valencia vlak, pri čemur je bilo 17 oseb ubitih, 36 pa ranjenih. Iz Šangaja poročajo o strahoviti epidemiji kolere, ki razsaja v mestu. Kolera dnevno zahteva nad 1000 žrtev. Položaj v kitajski četrti je naravnost obupen.

V bližini Buenos Airesa v Argentini sta radi napačno usmerjene kretnice trčila skupaj dva osebna vlaka. Izpod razbitih vagonov so dosedaj potegnili pet mrtvih in 15 težko ranjenih oseb.

V Drohobyczu pri Varšavi je nastal iz gole neprevidnosti nekoga šoferja, ki je vrgel gorečo cigareto od sebe, požar v hiši, kjer so bile shranjene večje zaloge bencina in nafte. Rad silne eksplozije se je hiša porušila. Gasilci so ogenj ugasili po štiriurnem napornem gašenju ter mesto rešili pred grožnjo katastrofo. Pri eksploziji so bile ubite tri osebe, med njimi tudi neprevidni šofer.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevrogične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

PAIN-EXPELLERJA

Trniska znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristnega — alavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO trnisko znamko.

Plačujte račune z čeki!

Plačevanje s čeki je dandanes najvarnejše plačevanje. Gotovino Vam lahko vsak čas kdo ukrade. Če Vam kdo ukrade čekovno knjižico, ne bo ž njo nič opravil.

Če plačate s čeki Vaše račune, imate, ko dobite nazaj potome banke izplačani ček, vedno na roki potrdilo od plačanega računa.

Vložite nekaj denarja na čekovni račun in plačujte Vaše račune s čeki. Odprite Vaš čekovni račun na zanesljivi in varni banki, ki je:

Metropolitan State Bank

CORNER LEAVITT AND 22nd STREET
CHICAGO, ILL.

Deček utonil.

V nedeljo, 27. m. m. je utonil pri kopanju v Savi pri Kresniških Poljanah sin kretničarja na Lazah, Ivan Godec.

Čudežna rešitev.

Padel je štiriletni sinček posestnika kina g. Destovnika v Šoštanju v strugo Pake, ki teče pod dvoriščem hotela Jugoslavija, a je srečno priplaval skozi ta temni predor in ga je pomočnik g. Haukeja rešil iz vode, ko je pral čreva. Bil je čisto brijten, samo strašno temno se mu je zdelo. Res čuden slučaj!

Junaško deklica.

Pri kopanju v Ljubljani se je potapljaj Vinko Zupančič. Slučajno sta se na čolnu pripepljali dve gospodični. Ko zapazila potapljajočega se, skoči mlajša — Berta Starin — v vodo, previdno prime ponesrečenca ter ga plavaje vleče na breg, kjer so ga drugi potegnili na suho.

Moderni svet.

On: Če jaz umrjem, se boš ti spet poročila?
Ona: Kaj se ti blede, toliko časa naj bi čakala, da umrješ?

NAZNANILO

— ROBEY THEATRE —

2007 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Najnovejši filmi — Novo vodstvo —

začne v soboto 25. sept. s predstavami.

Nizke cene.

V nedeljo od 1 p. m. do 11 p. m.

V soboto od 5 p. m. do 11 p. m.

Vsaki dan od 6 p. m. do 11 p. m.

Cena za odrasle 15c.

Za otroke 5 in 10c.

M. Križka, Mgr.

PATENT NAPREDKA

Slovinci kaj radi povdarjamo geslo: "Svoji k svojim." — A vse ostane le pri samih besedah. Trgovci se pritožujejo, zakaj je tako, pa tudi odjemalci pravijo zakaj ni drugače. A tako pritoževanje ne pomaga nič. To ne bo izboljšalo teh razmer.

Ako hoče slovenski trgovec napredovati, mora znati prodajati svoje blago. Mora znati privabiti odjemalce. To prav lahko stori potom oglaševanja v časopisu.

Povejte svojim rojakom, da imate isto blago kot tujec, da so pri vas cene zmerne, če ne morda nižje kot pri tujcu. Povejte ljudem, kadar dobite nove zaloge v vaše prodajalne, oznanjajte ljudem svoje prodajalne in svoje blago in ljudje bodo znali za Vas.

Amerikanski Slovenec

je med katoliškimi Slovenci najbolj razširjen list. Slovenski trgovci poslužite se ga! Oglašajte v njem! Oglaševanje je patent napredka!

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem cenjenim Slovencem in Hrvatoma, da sem otvoril svoj lastni pogrebniški zavod s solastnikom Mr. Frank Palacz-em.

ANDREW GLAVACH

F. E. PALACZ

Mrtvašnica na razpolago brezplačno

AVTOMOBILI-AMBULANCA V SLUŽBI NOČ IN DAN IN OB VSAKEM VREMENU

Najina postrežba je prvovrstna in cene so najnižje.

V OSKRBO VZAMEVA POGREBE V MESTU IN OKOLICI.

A. Glavach-F.E. Palacz

MANAGER

FUNERAL DIREKTOR

Pogrebniški zavod

1941 WEST 22nd STREET

CHICAGO, ILLINOIS

Phone Canal 5889 — 1267

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)
VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

SEDEŽ: JOLIET ILL

Zedinjenih Držav Severne Amerike Inkor. v drž. Ill.
Inkor. v drž. Pa.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:
Predsednik: GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik: JOHN N. PASDERTZ, 1425 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik: JOS. PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Glavni tajnik: JOS. SLAPNICHAR, 311 Summit St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: PAUL J. LAURICH, 512 N. Broadway, Joliet, Ill.
Blagajnik: SIMON SHETINA, 1013 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: REV. JOSEPH SKUR, 123-57th St., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:
ANDREW GLAVACH, 1844 West 22nd Place, Chicago, Ill.
JOSEPH HORVAT, 745 Summit St., Joliet, Ill.
JOSEPH MEDIC, 823 Walnut St., Ottawa, Ill.

POROTNI ODBOR:
FRANK PAVLAKOVICH, 28 School St., Universal, Pa.
ANTON ŠTRUKEL, 1240 Third St., La Salle, Ill.
JOSEPH KLEMENČICH, 1212 N. Broadway St., Joliet, Ill.

Do dne 30. junija 1926 je D.S.D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin v znesku \$45,456.91.

Prosimo Slovence in Hrvatce, v državi Illinois in Pennsylvania, da v svojih naselbinah ustanovijo moško ali žensko društvo ter ga pridruži Družbi sv. Družine. Za ustanovitev društva zadostuje 8 članov(ice). Sprejemajo se moški in ženske od 16. do 55. leta, otroci od 1. do 16. leta.

Zavaruje se lahko za \$250.00 ali \$500.00. Ko dosežemo število 2000, se zviša zavarovalnina na \$1,000.00. Od 45. do 55. leta se zavaruje za \$250.00. Poleg smrtnine se zavaruje tudi za razne poškodbe in operacije.

ROJAKI, PRISTOPIJTE K DRUŽBI SV. DRUŽINE!

DOPIS.

Joliet, Ill.
Jolietški "Tone s hriba" saj nja o nekakih zabavnih igrah. Spominja se tudi na Rakarja. Meni se vidi, da je Tone jako vnet za razveseljevanje, posebnost, ker je mlad. Da se pa njemu ustreže, ko društvo sv. Družine priredilo novembra mesečno lepo igro v prid društvene blagajne. Ker se mi zdi, da in on sam dramatičnega duha in ako je res, se naj kar javi pri našem igrovedcu Mr. Paul Laurichu na Broadway, ki ga bo z veseljem sprejel in dramatično društvo in to brezplačno, ker se ravno nabirajo igralci in igralke v ta klub.

Lepa hvala Ti, dragi Tone, da si sprožil to lepo misel. Le tako naprej, potem bomo še kaj doživeli.

Z Bogom in do svidenja,
Tone!
Geo. Stonich.

OGNJENIK V COLOMBIJI DELUJE.
Bogota, Colombia. — Od tukaj prihaja poročilo, da je začel ognjenik Galerias Pasto bruhati. Bruhanje je sledilo po tridnevem neprestanem tresenju. Poročilo pravi, da bruha lavo in pline do 3000 metrov visoko v zrak. Slišati je tudi eksplozije.

Nacrt za novi nebotečnik v Chicago.
Chicago, Ill. — Medinah Ath-

SEDAJ V TEKU

Dvakrat dnevno — 2:15 in 8:10
Mat. 3 p. m.

WARNER BROS.

predstavlja

VITAPHONE

Igra

JOHN BARRYMORE

v "DON JUAN"

Najbolj romantična povest v literaturi.

Mc VICKERS GLEDALIŠČE

Ravnatelj: Balaban & Katz
Cene: Mats. 50c do \$1.00
Zvečer, 50c do \$2.00

Pred ognjem in tatovom.

so naše varnostne skrinice vedno varne. V njih lahko hranite vse svoje vrednostne papirje, zavarovalne police, zemljiške prepise, bonde in sploh vse, kar je vredno hraniti. Iste so vam vedno dostopne med uradnimi urami od 9. dop. do 3. pop. proti mali najemninu za \$3 na leto. Ključke hranite vi, tako da brez vašega ključa skrinjice nikdo ne more odpreti.

Tudi so vam na razpolago brezplačno privatne sobice, kjer lahko brez motenj in vmešavanja od strani drugih pregledate svoje papirje ali pa odstržite obrestne kupone na svojih bonh.

Naši uradniki so vam z veseljem na razpolago pri posveto- vanju radi nakupa vrednostnih papirjev, kojih obrestna mera je višja od navadnih vlog in kojih varnost vam ne bo delala skrbi.

V vseh denarnih zadevah obrnite se z zaupanjem do nas. Naš kapital in rezervni sklad znaša več kot \$740,000.00.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO & CLINTON STS., JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, predsednik Chas. G. Pierce, kasir

Joseph Dunda, pomožni kasir

IZ SLOV. NASELBIN.
(Nadaljevanje 2. strani.)
cob Turšič. — In zadnjo nede- ljo Emila Jerina, sina Mr. Ma- teja in Mrs. Frančiške Jerina. Kumovala sta Mr. in Mrs. Me- sec. Obema novorojenčkoma in starišem: na mnoga leta!

Fant od fare.

V PENNSYLVANIJU PRICA- KUJEJO LETOS DVE LETINE.

Canonsburgh, Pa.
Dobro jutro g. urednik: — Dan se začne vedno z vreme- nom. Naši stari očetje doma so vedno prej ko so šli na delo, pogledali na nebo, kako vleče veter, in ko so naredili primer- no sodbo o vremenu, so šli šele na delo. Tako torej nekako sem tudi jaz se spravil k temu dopi- su. Ni dolgo tega, kar sem v tem listu poročal, da smo imeli veliko sušo. Sedaj pa kar nam dež večkrat priliva, so pa zopet naši pennsylvanski hribčki oze- leneli, da zglada ravno kot ma- ja meseca. Iz starega posušenega krompirja raste sedaj novo zelenje. Vse kaže, če se mogoče posreči, da bomo imeli v Penn- sylvaniji letos dva poljska pri- delka v enem letu, kar bo nekaj izvanrednega, ako se uresniči.

V nedeljo, dne 12. septem- bra, smo imeli v tukajšnji irski cerkvi prvo sv. obhajilo, kate- rega je prejel 76 prvoobhajen- cev v cerkvi sv. Patrika.

Rojak Jernej Mesojedec je te dni kupil hišo od rojaka An- tona Hrast, kateri je odšel z družino v Chicago, kjer bo pre- zvel mesto oskrbnika Narodne dvorane.

V naši naselbini posluje- ta dve društvi KSKJ.: Dr. sv. Je- ronima št. 153 in dr. Kraljica Majnika št. 194. Obe društvi sta na jako dobrem glasu. Vsa- kdo tudi zna, da sta te dve dru- štvi tudi najbolj poštene pri pla- čanju bolniških podpor in nikdo ne more reči, da je bil o- škodovan le za en sam cent pri podpori. Pa se tudi lahko ponas- amo s tem, da nismo še plačali niti en sam cent izvanrednih do- klad v naš bolniški sklad, ko je vendar pri drugih jednotah to že vsakdanja navada. Torej ro- jaki, pristopajte v naša društva in KSKJ., ki je v resnici ena iz- med najboljših slovenskih pod- pornih organizacij v Ameriki.

John Pelhan.

Dar za poplavljenice. Meste- ce Vareš je darovalo za poplav- ljenice 52,096 Din.

SLOVENSKA PRALNICA

Prinesite perilo k podjetju, kjer je dobra postrežba in delo prvotno. Mi napravimo vaše perilo belo ko sneg. Ne uporabljamo škodljivih kemikalij, najsi bo perilo šlo tako tanko in delikato, prav nič se ne pokvari. Le ena poskušnja in prepričali se boste, da je naše delo brez konkurence. Vozniki pridejo na dom po perilo, pokličite

Canal 7172 ali 7173

Naše geslo je: "Dobra in solidna postrežba." Za delo jamčimo!

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

1727 West 21st Street, Chicago, Ill.

SEDAJ JE ČAS ZA --

New - yorško grozdje

Grozdje v državi New York bo kmalu popolnoma zrelo in se bo pričelo raz- pošiljati.

Kakovost grozdja je letos najboljša in, kakor veste, je "new-yorčan" za naš okus najboljši in ga v tem oziru nobeno grozdje ne "bita." Tudi čisti se najhitreje in najlažje.

Sedaj je cena razmeroma zelo nizka in, ako si sploh mislite napraviti kaj grozdnega soka, je v Va- šem interesu, da si naročite eno ali več kar.

SEDAJ JE ČAS ZA NAROČITEV.

Naročila in druge dopise pošljite na

Jugoslav-American Corp.

455 W. 22nd STREET, NEW YORK CITY, N. Y.

Mr. L. Hallas, rokoborec, ki se bo spoprijel z Mr. A. Wen- celnom prih. soboto večer v šolski dvorani sv. Štefana v Chicago.

KARNEVAL PRI SV. ŠTE- FANU.

Chicago, Ill.
Danes, v petek zvečer, se bo- do zbrali vsi farani, ki imajo svoje automobile in trucke in bodo šli v paradi po okolici o- glasit okoličanom začetek naše- ga karnevala. Vsikdar so Slo- venci radi pomagali sosedom cerkvam druge narodnosti, ka- darkoli so jih prosili. Sedaj je čas, da jim sosedje vrnejo uslu- go. Zato jih bomo šli na to njih dolžnost opomnit in povabit.

Jutri, v soboto večer bo pa ob sedmih otvoritvi karnevala. — Vse je že v redu in vse priprav- ljeno. Treba samo, da bodo vsi chikaški Slovenci prišli in po- kazali, da se zavedajo svoje dolžnosti do župnije.

Velik dolg nas tlači, dolg za šolo in sestersko hišo. Zato pričakuje odbor, da bo posebno v soboto večer dvorana polna u- deležencev. Poseben prvi večer je važno, da je velika udeležba, ker dober začetek pomenja po- lovico uspeha. Letošnji odbor zasluži vsa zahvalo že za dose- danje delo, katerega je pridno delal in pripravljal, da bo lep uspeh.

Na karnevalu bo obilno po- skrbljeno za najrazličnejšo za- bavo. V prtiličju šole bo kegla- nje in pool, kuhinja in gostilna. V dvorani bo ples in semenj, na strehi bo Bingo-tombola, ribji lov, kepanje nigr.

Jutri, v soboto, ob desetih zvečer, bo pa rokoborba med Wencelnom in Hallasom, ki o- beta biti jako zanimiva.

Vstopnina za bazar bo pro- sta, za rokoborbo bodo pa se- deži prve vrste po \$1.00, drugi po 75c.

V nedeljo ob 6. uri dalje se

karneval nadaljuje.
Rojaki, vsi pridimo in poka- žimo svojo složnost in edinost.

Potrebne sposobnosti.

Mrs. Miška: Prayite, da bi radi poročili mojo hčerko? — Znate prati perilo, kuhati, li- kati, sploh opravljati vsa go- spodinjska dela, kakor tudi vzgajati otroke?

Mr. Maček: Kaj pa ima to opraviti s tem, ako bi jaz rad poročil vašo hčerko?

Mrs. Miška: Veliko — ona ne zna ničesar.

Mr. Maček: Potem pa z Bo- gom.

—o—
Advertise in "Amerikanski Slovenec!"

FARME NA PRODAJ

19x50 FT. LOTA \$25.00 za čev. ko- pališče. North Lake, Waukesha Co., Wis. Fred Wein, Hartland, Wis. 12-1 do t

3-100 FT. LOTE, \$35.00 in \$25.00 za čev. Kopaljšče. Nagowicka Lake, Waukesha County, Wis. Fred Wein, Hartland, Wis. 11-1 do t

150 AKR. kjer bodo v kratkem začeli tlakovati cesto med Jolietom in Chicago; nasproti 1000 akr. Forest Preserve in Mumpul golf igrališča; dobra poslopja, fina zemlja. V bli- žini cerkve. \$300 za akr. Oliver Realty Co., Joliet, Ill. 48-p,s,t

80 AKR. v južnem delu Michigan 65 akr. Cullwater sadovnik, skedenj, hiša dobra. Zvečer vprašajte. Bryan 4842 S. Racine Ave. 51-p do p

DELO IN SLUŽBE

ZENSKE IN DEKLETA dobijo stal- no delo, dobra plača. Ure od 8. a. m. do 4. p. m. Clearing postaja, 6558 So. Austin St. 1 blok do Crooks Terminal Warehouse, Minor Wal- ton Bean Co. 25-č do č

GROZDJE V CHICAGO GROZDJE

KUPITE GROZDJE SEDAJ!

V sredo in četrtek pride par kar kalifornijskega več sort belega in črnega grozdja v Chicago. Kare bodo stale na Ashland avenue in 22nd St. obe- nem tudi na 61st and 28th St. v Cicero. Grozdje bo najboljše vrste. Se vsem priporoča:

Frank Štefanič
VINOGRADNIK IZ KALIFORNIJE
(naslov za Chicago)

1952 W. 22nd PLACE, PHONE: CANAL 1404

"Najboljše delo za manj denarja"

Nobenega izgovora za slabe zobe.

Časi o bolečinah pri zdravljenju in popravljanju zob so minuli, pa tudi stroški za dentistovo delo so tako malenkostni, da bi ne smeli delati zapreke. Tudi ako imate le en zob, ali več, ki so pokazani, ne odla- šajte, da bodo še slabši. Pridite takoj jutri in zava- rujte si svoje splošno zdravje z zdravimi zobmi.

C. V. McKinley, D. D. S.
naslednik Burrows zobozdravnika
D'Arcy poslopje, 2. nadstropje -:- št. sobe 204
Phone: 4854

CHICAGO IN VAN BUREN STREETS
JOLIET, ILL.

MALI OGLASI.

HISE IN LOTE.
HISA, 4 sobe, lota 30x201. 1847 Nor- dica Ave. 94-p do p

BUNGALOW, 6 sob, centr. kurjava, porč, garaža. Vprašajte zvečer. 4324 N. Meade Ave. \$6500. 99-s do s

50x150 LOTA blizu A. E. & C. R. R., plin, elektrika, voda, Katoliška na- selbina. \$950.00 na odpl. R. F. O- gilvie, 609 W. Lake St. 21-t do t

BUNGALOW 6 SOB, moderno. A. G. Plagge, 3. Grand Ave., Deerfield, Ill. Ph. 227-J. 24-č,p,s

6 STANOVANJ, NIZKA CENA — sun parlor, po 5 sob, garaža, tran- sportacija, lota na vogalu, samo \$36,500. \$8000 takoj. — 6902 Stony Island Ave., Hyde Park 7099. 27-č,p,s

HISA 6 SOB, centr. kurj, zimska ok- na, mreže za poletje, lastnik v hiši. 2745 Garrison, Evanston, Ill. Phone Greenleaf 2343. 28-č,p,s

BUNGALOW blizu sole, sun porches, \$9200 — 4537 N. Lawndale Ave. 31-č,p,s

82 AKR. ob cesti blizu sole, dobri trg. H. L. Root, Kendall, Mich. 29-č do č

60x155, voda in sewer, 2 bloka do po- staje, \$16,000 za čevlj. W. F. Plagge, Deerfield, Ill. Ph. 227 J. 23-č,p,s

HISA 8 SOB, garaža, dohodki, \$16,000 tedensko. 6108 W. 23rd Pl., Cicero, Ill. 50-p,s,t

NIZKA CENA — bungalow 5 sob, garaža za 2 kari vel. lota, blizu R. I. 22 minut do mesta. 8843 S. Eli- zabeth St. Beverly 6593, cena \$6500. 43-p,s,t

UGODNA PRILIKA.

GARAŽA za 35 kar, Auto Laundry in popravilo. Nizka cena. 913 East 75th St. 90-p do p

RESTAURANT ustanovljen pred 14 leti, 1203 W. Van Buren St. Bus, moderna trgovina. 88-p do p

DELICATESSEN, Grocery in Lunchi prvovrstni na prometnem kraju, stanovanje in sobe za oddati, vse moderno. 1125 E. 47th St. 83-p do p

TAILORING & GENT. Furnishings. Nizka cena. 108 S. York St., Elm- hurst, Ill. 05-t do t

BEAUTY PARLOR, prodaja ali renta. 5 S. Wabash. Dr. Schroeder, Dear- born 5120. 35-č,p,s

GROCERY & MEAT MARKET dela dobro kupijo na lepem prostoru v osrčju General Motor tovarne v Flint, Mich. lahko dela 24 ur na dan, če hoče, lastnik naredi do \$10,000 let- no; knjige odprte na vpogled, cena primerana, radi slabega zdravja prod. A. F. Winters, Box 323, Flint, Mich. 47-p

HOTEL \$10,000 DOHODKOV LET- NO na najlepšem prostoru in ob- ljudnem mestu v Wisconsin; v bližini jezer, kjer je vedno polno go- stov. Leži ob glavnih cestah med Milwaukee in Madison. Lepa prilika. W. Herro, 320 W. Jackson Blvd. Chicago, Ph. State 4587. 46-p

HARDWARE & PAINT STORE obstoji že 11 let, 3903 Fullerton Ave. 44-p,s,t

GROCERY MEAT MARKET naj- boljši prostor za mesarja, prodava- ri bolezn. 609 Milwaukee Ave. 40-p do p

ROOMING FLAT 6 sob, 2 rentano, prodaja radi slabega zdravja. Samo \$200. — 753 Oakwood Blvd. 45-p,s,t

Tri stvari so, katerim možki ne sme verjeti — vetru, solncu meseca aprila in — ženski zve- stobi.

Preiskava in ocena

BREZPLAČNO

ženska postrežnica

Odprto: od 9. zjutraj do 8. zvečer.

V nedeljo od 10. zjutraj do 12. opoldne.

ZGODBE NAPOLEONSKEGA VOJAKA

Francoski spisal Erckmann-Chatrian.
Poslovenil Al. B.

I.

Kdor ni bil sam priča* slave cesarja Napoleona v letih 1810, 1811 in 1812, ta si nikdar ne bo mogel predstavljati, kakor visoko se more človek dvigniti v svoji moči.

Ko je šel skozi Sampanjo, Lotaringijo in Alzacijo, takrat so ljudje sredi žetve ali vinske trgatve vse pustili pri miru, samo da so mu mogli hiteti nasproti. Po osem do deset milijard daleč so prišli nekateri. Žene, otroci in starčki so s povzdignjenimi rokami drli na veliko cesto in kričali: "Živijo, cesar! Živijo cesar!" Človek bi bil mislil o njem, da je kak bog, da vdihava svetu duha življenja in da mora biti vsega konec, ako bi nesreča nanesla, da bi umrl. Za norce so imeli nekatere stare republikance, ki so zmajevali z glavami ter se pri čaši vina drznili reči, da cesar lahko pade. To se je vsem zdelo protinaravno in niti mislili niso na to.

Jaz sem se od leta 1804 učil pri starem urarju Melhiorju Guldenu v Pfalzburgu. Ker sem bil šibkega telesa in malo šepav, me je bila mati odločila za lažje rokodelstvo, kot je bila navada v naši vasi, kajti v Dagsburgu so sami drvarji, oglarji in sanjkarji. Gospod Gulden me je imel zelo rad. Stanovali smo v prvem nadstropju velike ogelne hiše pri francoskih vratih, nasproti "Rdečemu volu."

Da ste vi videli, kako so sem prihajali iz raznih dežel poslanci in generali, eni na konjih, drugi v kočijah, z zlato obrobjenimi suknjami, perjanicami, kožuhi in redovi, in kako so po cesti hodili mimo kurirji, transporti s smodnikom in streljivom, topovi, vozovi z živežem, cele trume konjenišva in pešva! To so bili časi, to je bilo življenje in vrvenje!

Gostilničar Žorž je v petih ali šestih letih obogatel. Imel je travnike, sadovnjake, hiše in denarja v izobilju, saj vsi tisti ljudje, ki so prihajali iz Nemčije, Švice, Rusije, s Poljskega ali odkod drugod, se niso zmenili za par perisč razmetanega denarja — bili so sami plemiči, katerim se je zdelo častno, ako niso štedili.

Od jutra do večera, celo po noči je bila v gostilni pri "Rdečem volu" miza pognjena. Ob visokih oknih v pritličju ni bilo videti drugega kot velike, belo pognjene, z bleščečim srebrnim namiznim orodjem preobložene mize, polne divjačine, rib in drugih izbranih jedil, pred katerimi so potniki sedeli drug poleg drugega. Na velikem dvorišču zadaj ni bilo slišati drugega kot rezgetanje konj, kričanje poštnih voznikov, smejanje dekel in drdranje prihajajočih in odhajajočih vozov pod vhodi. Takih srečnih in blagoslovnih časov gostilna pri "Rdečem volu" ne bo imela nikdar več.

* Povest je izšla leta 1865.

Ustavljali so se tam tudi ljudje, ki so bili doma v mestu, ljudje, ki so svoj čas še po gozdih pobirali dračje ali po cestah pometali konjski gnoj. Med neprestanimi vojnami po raznih deželah so postali — eden izmed tisoč — poveljniki, stotniki, generali.

Tudi stari Melhior s kapo iz črne svile, potegneno čez široka, kosmata ušesa, z o-hlapnimi trepalnicami, velikimi roženimi očali na nosu in stisnjenimi ustnicami, tudi on je včasih lupo in bodalce položil na mizo ter pogledal proti gostilnici, posebno kadar so postilijoni, rezko pokajoči z biči, vzbujali jak ob nasipih in oznanjali novega, odličnega gosta. Potem je postal pozoren in včasih je pa vzkliknil:

"Le pogled ga, to je sin strehokrovca Jakoba, stare šivilje Marijane, tisti-le pa sodarja Franceta Jože! Ta je imel srečo — polkovnik in povrhu še cesarski baron! Zakaj se ne ustavi pri svojem očetu, ki stanuje tu doli v Kapucinski ulici?"

Njegov obraz pa se je izpremenil, ko jih je videl stopiti na ulico in na desni in levi ljudem, ki so ga spoznali, stiskati roke. Obrislal si je oči z velikim, pisanim robcem in mr-mral:

"Kako bo vesela uboga stara Ana! No, to me veseli, ta ni ošaben, ta je vrl človek! Da bi ga le krogla prehitro ne pobrala!"

Nekateri so se peljali mimo, kakor da bi se sramovali svojega rojstnega kraja, drugi so ponosno stopali po ulicah, išoč sestro ali sestrično. O zadnjih je govorilo vse mesto, ves Pfalzburg se je nekako dičil z njih redi in epoletami; prve pa so zaničevali prav tako ali pa še bolj nego takrat, ko so še pometali ceste.

Skoro vsak mesec se je zaradi kake nove zmage pel Tedeum in top pred arzenalom je izstrelil svojih 21 strelcev, ki so nam razigrali srce v prsih. Naslednjih osem dni so vse rodbine preživele v strahu in nemiru; posebno uboge stare žene so čakale na pisma. Ko je prišlo prvo, je vedelo vse mesto: "Ta in ta je dobila poročilo o svojem Žaku ali Klotu." Vse je vrelo tja, da bi zvedeli, če kaj piše o njih Jožetu ali njih Žan-Baptistu. O povišanju je verjel vsakdo — saj so mrtveci morali dobiti nadomestila; mrtvaških listov pa so starši čakali z vročimi solzami, kajti dobili jih niso takoj, večkrat celo sploh ne in ubogi starši so se potem tolažili z mislijo: "Morda je naš fant ujet. Ko bo mir sklenjen, se vrne." Koliko se jih je vrnilo, ki so jih imeli za mrtve!

Miru pa le ni bilo — kómaj je bila ena vojna končana, se je pričela druga. Vedno nekaj ni bilo v redu, zdaj od Rusije, zdaj od Španije, zdaj odkod drugod — cesar ni bil nikdar zadovoljen.

POZOR! STOJ! CITAJ!

TRI STVARI SO, na katere se mora vsakdo ozirati. Te so: Zmerne cene, postrežba in točnost.

Društva, organizacije, župnije, trgovci in obrtniki se morajo še posebno nato ozirati, kadar naročajo tiskovine za svoje uradne potrebe.

MI NE PRAVIMO: pri nas naročite. Ne, ampak pravimo, nas za cene vprašajte predno oddaste svoje delo drugam.

NAŠA TISKARNA je tekom zadnjih sedem let zadovoljila na stotine društev in posameznikov s tiskovinami. Kdor naroči tiskovine pri nas enkrat, jih naroča vedno. In temu so zopet vzrok tri stvari: zmerne cene, postrežba in točnost!

PRESTAVLJAMO slovensko na angleško in obratno, kakor tudi iz drugih jezikov. Vsem se priporočamo

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Prva slovenska čistilnica in krojačnica v Jolietu!

Sprejemamo naročila za nove obleke po meri, pre-delavamo nošene obleke, čistimo in gladimo.

POSTREŽBA TOČNA, CENE ZMERNE!

Rojaki podpirajte domače slovensko podjetje!

National Cleaners, Dyers & Tailors

Rudolf Požek, lastnik

1007 NORTH HICKORY ST., JOLIET, ILL.

Phone: 5963.

Phones: 2575 in 2743.

Anton Nemanich & Son

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V JOLIETU IN AMERIKI.

USTANOVljen L. 1895.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krete in ženitovanja. — Cene zmerne.

1002 — N. CHICAGO, ST.

JOLIET, ILL.

ROJAKOM V WAUKEGAN-NORTH CHICAGO

Priporočam svojo trgovino z mešanim blagom in obuvami. V zalogi imam vsakovrstne obleke, vsakovrstno spodnjo obleko "Cooper's Underwear", srajce za pranje in za na delo, klobuke in sploh vso opravilo za celo družino.

Pridite in prepričajte se, da je pri nas dobro blago, zmerne cene in ista postrežba kakor kjerkoli drugje.

Se priporočam v naklonjenost

FRANK OPEKA

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM
502—10th ST., WAUKEGAN, ILL.

A. Grdina & Sons

TRGOVINA S POHIŠTVOM IN POGREBNI ZAVOD

6017-19 Sa. Clair avenue in

1053 — E. 62nd St.,

Cleveland, Ohio.

TELEFONSKA SLUŽBA DAN IN NOČ!

Randolph 1881 ali Randolph 4550

PODRUŽNICA:

15303 — Waterloo Road — Phone Eddy 5849

J. L. TELSER

Domača trgovina za domače potrebe — z zmernimi cenami.

2107-11 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PHONES: Canal 6138 — Roosevelt 2107

Približuje se čas, ko bomo morali skrbeti zato, da napravimo naše domače gnezdo gorko in udobno. Zasukamo vas, da bodo vse to naredile naše peči.

Imamo veliko izbero vsakovrstnih peči za parlorje. Oak peči za mehki in trdi premog. Cena od \$12 naprej.

Kuhinjska peč (Kitchen heater) dobite od \$17.50 naprej.

Bungalow peči in kombinacija za plin in premog emajlirano, cene od \$69.50 naprej.

Poleg tega imamo v zalogi vsakovrstno pohištvo, radio, preproge, sploh vse kar se potrebuje pri hiši. Pridite k vašemu sosedu in prepričajte se boste, da lahko prihranite, ako tukaj kupite vaše potrebe. — Mi smo založeni z vsem. — Proti gotovini ali na obroke. — Pridite gotovo pogledati predno greste drugam. — Govorimo slovanske jezike.

DR. F. KONOPA ZDRAVNIK, KIRURG IN PORODNIK.

X ŽARKI. Zdravi vse bolezni hitro in uspešno. Specialist za zdravljenje vse moških, ženskih in otroških bolezni.

1520 W. Division St., vogal Milwaukee ave. 1 Dickson St., Chicago, Ill. Pho. Armitage 6145. — Od 10-12 dopoldne, 2-4 in 6-8 zvečer, v nedeljo od 10-12

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

Na Lawndalu jih je še več.

Prosveta piše: "Ako pomislimo, da je bilo med korakajočimi delavci 95 odstotkov katoličanov, tedaj se v tej demonstraciji zrcali triumf za mehiško administracijo in poraz za politikujočo rimsko cerkev..." Stavim, da je okoli Prosvete na Lawndalu v Chicagu morda celo 99 odstotkov "katolikov," a samo nihče naj ne vpraša, kakšni "katoliki" so to! Z vsemi štirimi bi protestirali, da so katoliki, kakršni bi imeli biti, in prav enako bo tudi z mehiškimi "katoliki," ki niso pravi nič "politizirali," saj politikuje samo-le — rimska cerkev. V Mehiki in na Lawndalu so med "katoliki" junaški vitezi žalostnih postav.

Kaj je za namenom?

"Duhovniki proti podpori tekstilnim stavkarjem..." ima Prosveta v posebnem članku. Protest bo imel pač čisto drugo ozadje, različno od onega, ki ga kaže Prosveta. Glavno pa bo, da Prosveta namala na zid — hudiča, namreč da duhovniki pod nobenim pogojem niso prijatelji delavcev, ali da bi podpirali njih pravične zahteve. To je namen in zato je prva beseda "duhovniki." Ker pa člankar sam nikakor ni popolnoma uverjen o "duhovnikih," ima na koncu: "Imenovani protest so namreč najbrže podpirali katoliški duhovni, vsaj eden, kar je soditi iz "sarže," katero nosi." Da bi namen posvetil sredstvo, mora priskočiti na pomoč "najbrže," drugače bi si Prosveta morala s stvarjo pod nosom obrisati. Ti presneti duhovniki, katoliški duhovniki seve, če pa stvar ni taka, so pa "najbrže" katoliški duhovniki, in najmanj vsaj — duhovniki, ki ne poznajo krščanstva, po katerem vzorno živijo na Lawndalu!

Sredi Unije...

V Leadvillu, tam na zapadu Unije, je sulfat, ki ima, pa ni... Tudi luna se vidi... in borovci igloveci rastejo na zapadu Unije. Tako naznanja svetu Zarkometar, kateremu je sredi Unije tam v Chicagu sape zmanjkalo. Tam sredi Unije vidijo tudi vsaj včasih luno, ki ni... a trka jih dan na dan. Borovcev sicer sredi Unije tudi ni, a na drevesih se prekučujejo, kakor pač ni drugače mogoče, saj dan na dan trdijo, da so se njih dedje tam prekučevali. Rudnikov tudi nimajo, a mogočno kopljejo — resnico v svojem pisanem rudniku, in pravijo, da je resnica, ima tudi barvo resnice, izgleda kot resnica, a tam sredi Unije je ta roba čisto navaden sulfat, Nemec mu pravi — "Schwefel."

Sila mora biti velika.

Skofova kapa in še kaka malenkost je morala v Milwaukee povzročiti veliko rdečo silo. Ko se je izkašljaj "Spokornik" in izpraznil "Opazovalec," pri-skoči v ti sili na pomoč še "Napomoč" v Zarkometu. Narodna pravi:

"Savice sila

Te bo potopila..."

Od Milwaukeeja do Lawndala v Chicagu pa jamrajo:

"Kapice sila..."

nas je pobila..."

Edina tolažba v ti sili je, da je palica spravila "pod rep," kakor stoji zapisano od klicarja "Napomoč," samo-le — naprednjake.

Anathema sit!

To je tehničen izraz, ki se rabi v cerkvenem pravu. Pomeni: naj bo izobčen. Glas Svobode je napisal pod tem naslovom v št. 60. članek, ki se bavi z dogodki v Mehiki. Ko smo študirali cerkveno pravo, smo si iz-

Lumina — žarki...

Latinci so imeli svoja lumina. Zarkometar ima žarke, Nemeč govori o Geistesblitze, Angleži menda o lucid intervals. Nekaj take robe hoče med svoje čitatelje spreniti tudi pisatelj "Kratkih pripisov" v Glasu Svobode. Stvar je rečna in tako pomanjkljiva, da je joj. Menda je pisatelj "Kratkih" študiral pravo in bo morda v tem podkovan, a v filozofiji in metafiziki je pa revščina, ki se odeva s plaščem neke nadute predrznosti, kakršna se pogosto opazuje pri ljudeh, ki se porivajo v ospredje, a so pri tem brez vsake vesti in vsakega stida.

Revček, ki n. pr. zapiše, da "če ne vidim te ali one stvari, si je ne morem predstavljati," naduto govori o bibliji in izjavlja, da "je biblijo moral pisati človek, ki ni poznal logike."

Edino, v čemur je malo za del bo, ko pravi: Iz nič ni nič. To bo štimalo vsaj pri "Kratkih." Kdor ni študiral filozofije, mora podati v ti stroki samo-le prazen — nič.

Nesreča. V Nedelici v Slovenski krajini se je med selitvijo podrl pod težkim mlatilnim strojem most in se je stroj pogreznil v jarek.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE (Holy Family Society)

št. 1. D. D. D. Joliet, Illinois. Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Predsednik George Stonich
Podpredsed. John Kramaric
Tajnik Paul J. Laurich.
Zapisnikar Frank Vidoc
Blagajnik Jos. Gršič
Reditelj Martin Bluth
Nadzorniki:

Frank Vranichar, Joseph An-cel, Louis Martinčič.

Društvo šteje 507 članov in članic ter 282 otrok. Za 50c na mesec se plača v slučaju bolezni \$1.00 bolniške podpore na vsak delavni dan. Od ustanovitve do sedaj se je izplačalo \$14,495.00 bolniške pore.

Dne 1. julija 1925 se je nahajalo v blagajni \$4906.22.

Rojaki pristopite v naše veliko društvo, kjer se lahko varujete za posmrtno in bolniško podporo.

Društvo plača \$1.00 nagrade za vsakega novega člana kakor tudi Družba sv. Družine plača \$1.00 nagrade; torej \$2.00 za vsakega novega kandidata, ki ga pridobite v društvu.

Naš Mladinski oddelek vam nudi lepo priliko, da zavarujete svoje otroke. Ta oddelek raste od dne do dne in bo v kratkem eden izmed najmočnejših.

Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se na odbor:

Predsednik: Geo. Stonich
815 N. Chicago St.; tajnik Paul J. Laurich, 512 N. Broadway; blagajnik: Joseph Ger-sich, 401 Hutchinson St. V Jolietu, Ill.